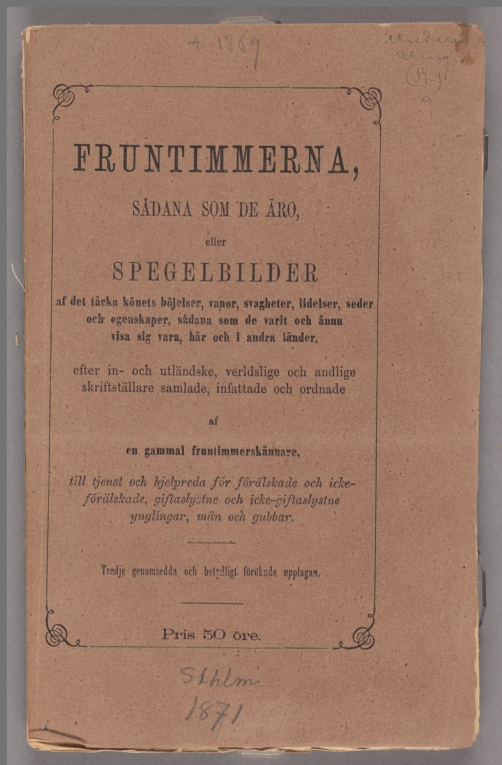

Fruntimmerna, sådana som de äro, eller spegelbilder ...

Tryck // / 78 Ga Br.

Tillkomstår 1871

Digitaliserad år 2019

+ 1869

Under
Ung
Pijl
o

FRUNTIMMERNÄ,

SÄDANA SOM DE ÄRO,

eller

SPEGELBILDER

af det täcka könets böjelser, vanor, svagheter, lidelser, seder
och egenskaper, sådana som de varit och ännu
visa sig vara, här och i andra länder,

efter in- och utländske, världslige och andlige
skriftställare samlade, infattade och ordnade

af

en gammal fruntimmerskännare,

*till tjänst och hjälpreda för förälskade och icke-
förälskade, giftaslystne och icke-giftaslystne
ynglingar, män och gubbar.*

Tredje genomsedda och betydligt förökade upplagan.

Pris 50 öre.

Stholm
1871

FR

af det täcke
och e
v

efter in
skrift

till tjens
föräls

Tredje

Tr

FRUNTIMMERNÄ,

SÅDANA SOM DE ÄRO,

eller

SPEGELBILDER

af det täcka könets böjelser, vanor, svagheter, lidelser, seder
och egenskaper, sådana som de varit och ännu
visa sig vara, här och i andra länder,

efter in- och utländske, verldslige och andlige
skriftställare samlade, infattade och ordnade

af

en gammal fruntimmerskännare,

*till tjänst och hjälpredda för förälskade och icke-
förälskade, giftaslystne och icke-giftaslystne
ynglingar, män och gubbar.*

Tredje genomsedda och betydligt förökade upplagan.

STOCKHOLM.

Tryckt hos J. & A. RIIS, 1871.

1777

1778

1779

1780

1781

1782

1783

1784

1785

1786

1787

1788

1789

1790

1791

1
väl de
finnes
och n
himme
2.
lysande
handlin
ket ma
3.
utgrun
maxim
tänkar
beräkn
ifrån s
nor; me
qvinno
från de
stakade
eller kor
4.
allt skap
qvinno
skaffad, a
ler, harm
5. K
störes, thy
missjud, a
ursälja des
missjud m

Kein Mittelweg ist in der Ehe:
Entweder hebt das Weibchen Euch
Hinauf zur höchsten Himmelshöhe,
Wo nicht, — stürzt Ihr in's Höllenreich;
Denn Gott und Teufel hat im Leib
Zugleich das Weib.

ZAPHR.

1. Den, som uti en enda bild vill skildra så väl det största goda, som det största onda, hvilket finnes här i världen, han behöfver blott sätta sig ned och med lifliga färger skildra — en kvinna. Både himmel och afgrund kunna rymmas i ett kvinnobrust.
2. Driffjedarne till såväl de ädlaste och mest lysande, som till de nedrigaste och mest svarta handlingar hafva männen att söka hos det kön, hvilket man företrädesvis kallar "det täcka".
3. Icke något dödligt väsende här på jorden kan utgrunda en kvinna; hon står öfver eller utom alla maximer, uppställdes de än af de mest skarpsinnige tänkare. Astronomerne kunna med mycken säkerhet beräkna de aberrationer, som åtskilliga planeter göra ifrån sina egentliga, inom solsystemet utstakade banor; men att hos de "vandrings-stjernor", som vi kalla kvinnor, beräkna alla de afvikelser, som de tillåta sig från de för dem af naturen och sedlighetskänslan utstakade banor inom samhällslifvet, det hvarken kan eller kommer någon, af kvinna född, att kunna göra.
4. Den eviga harmoni, som ligger till grund för allt skapadt, har sin första och sista föreningslänk i kvinnokönet. Skada blott, att denna länk är så beskaffad, att den vida oftare stör, än vidmakthåller, harmonien i det hela.
5. Kärlek är icke annat än harmoni; men den störes, thyvärr, alltför ofta af så otaliga och skärande missljud, att man mången gång icke är i stånd att urskilja dess grundton. Väl framkallas dessa störande missljud mycket ofta af "det starkare könet"; men

tiodubbelt oftare af det kön, hvars stam-moder Bibeln kallar Eva och som "kom Adam att synda".

6. Huru kommer det sig, att den häftigaste kärleksläga ganska ofta helt plötsligt slocknar efter äktenskapet? — Orsaken dertill bör sökas deri, att det för älskaren ej sällan lyckades att bringa sjelfva missljuden till ett slags, om ock inbillad, harmoni; men för den äkta mannen är detta lika omöjligt som för den blinde att urskilja färgerna i en regnbåge. Väl kan man, genom att i allt tillfredsställa sin makas infall och nycker, på visst sätt köpa sig en kortvarig ro för de skärande missljuden; men inom kort höras de igen — högre, starkare och vildare i samma mån, som mannen varit svagare och mera eftergifvande.

7. En låga, som ständigt skall brinna, måste tid efter annan hafva näring. Enahanda är förhållandet med kärleken: den slocknar förr eller senare, allt efter som den underhålles och näres. Den kärleksläga, som måste näras med gåfvor, skänker, uppoffringar af lugn, sinnesro och sjelfständighet, blir i längden alltför dyr att vidmakthålla. Man gör bäst i att, ju förr desto hellre, låta en sådan låga slockna. Denna regel gäller så väl för älskare som för äkta män.

8. En fästmö, eller ung fru, som icke för sin älskare eller sin man tror sig behöfva göra en enda uppoffring, är sjelf icke värd en enda sådan från älskarens eller mannens sida.

9. Mången musikälskare, som ser en vacker flöjt, antager att den äfven är god. Mången yngling, som af en ungmös skönhet tror sig äfven kunna sluta till hennes hjertegodhet, begår alldeles samma fel, som den nyssnämnde tonkonstläskaren.

10. Fruntimmerna kunna, bland mycket annat, tjena männen till "levande bevis" på, att ett i sig sjelft fult och föraktligt föremål mycket ofta kan vara öfverstruket med en glänsande fernissa. "Det är icke allt guld, som glimmar."

11
yttra k
digt
med m
mycket
klappa.
12
samfun
i spele
13
nästan
fordras
ken ve
förhålla
14.
finaste
15.
narrarn
16.
dast fö
som bli
17.
Skada
för my
18.
fundsliv
hället til
inga and
19.
den öfve
framställt
lat mycke
emot bör
kert frunti
20. I
nat, än ett
man med
som icke g
nom äktens

11. Ej sällan är det alldeles omöjligt att af det yttre kunna bedöma, huruvida en fager frukt invändigt är frisk eller icke. Enahanda är förhållandet med många fruntimmer. Under en fager yta kan mycket ofta ett svart och i grund förderfvadt hjerta klappa.

12. I nästan allt, som händer och sker inom samfundslifvet, hafva fruntimmerna sina händer med i spelet.

13. I så väl historien som i dagliga lifvet spela nästan alltid fruntimmerna hufvudrollen. Mången gång fordras det dock ett ytterst skarpsynt öga och mycken verldserfarenhet för att kunna upptäcka detta förhållande.

14. I samhällslifvets urverk bilda kvinnorna de finaste drifhjulen.

15. Kvinnorna hafva sedan urminnes tider varit narrarnes herrskarinnor och de vises — tidsfördrif.

16. Månge män gå i fruntimmersällskaper endast för att der kunna hastigare fördrifva den tid, som blir dem öfrig från allvarsamma göromål.

17. Fruntimmerna äro det sociala lifvets salt. Skada blott, att man i allmänhet tar eller får alltför mycket af denna krydda!

18. Så vida det ännu inom det civiliserade samfundslifvet finnes atheister, så bör detta helt och hållet tillskrifvas kvinnorna. En stor del män känna inga andra gudomligheter, än dem.

19. Numera har man i allmänhet kommit till den öfvertygelse, att de skalder och konstnärer, som framställt Sanningen under form af en kvinna, handlat mycket origtigt. Förställningskonsten deremot bör alltid åskådliggöras under form af ett vackert fruntimmer.

20. I händelse "de vises sten" vore något annat, än ett foster af en öferspänd inbillning, så skulle man med mycket skäl kunna antaga, att de män, som icke gift sig, äro i besittning af densamma. Genom äktenskapet går den nästan alltid förlorad.

21. En hvar, som gifter sig, är medspelare i ett lotteri, der alla hoppas att vinna; men der dock endast ytterst få hafva den glädjen att se sina förhoppningar förverkligade.

22. Icke utan goda skäl har man kallat äktenskapet ett lotteri; men man borde hafva tillagt, att det är af ett sådant slag, att af ett-tusende utdragna nummer niohundra nittionio äro — niter.

23. På vederbörligt afstånd likna fruntimmerna äkta briljanter; kommer man dem på nära håll, så finner man ofta, att de blott äro skickligt slipade — glasbitar.

24. Kärlek och äktenskap äro nu mera föga beslägtade med hvarandra. I våra tider är ej sällan brudsängen dårskapens altare och kärlekens graf.

25. I våra dagar gifter man sig icke för att blifva gift, utan blott för att göra så, som andra hafva gjort före oss. Äktenskapet är följaktligen en non-plus-ultra-produkt af efterhärminnsbegäret.

26. De flesta fruntimmer gifta sig med den beräkning att komma i åtnjutande af alla äktenskapets nöjen och förmåner, utan att behöfva ikläda sig dess omsorger och förpligtelser.

27. Fruntimmerna likna konsonanter, som man icke kan uttala utan biträde af vokaler (män).

28. "Utan sold inga soldater", heter det i ett gammalt ordspråk, som mycket väl, hvad fruntimmerna beträffar, kan förändras till: utan män inga hustrur — en sanningsregel, som fruntimmerna aldrig borde förgäta.

29. Ju mera "upplysta" tiderna blifva, desto förr blifva äfven flickorna mogna. Skada blott, att de äfven mycket ofta brådmogna! Fruktur af sådan beskaffenhet falla mycket lätt ned ifrån träden. Der-till behöfves blott en ringa vindpust.

30. Familjer, inom hvilka blott en enda ogift dotter finnes, höra af unge män med stor sorgfällighet endvikas; ty man kan utan risk hålla tio mot ett, att en sådan flicka fått en förvärd uppfostran, d. v. s.

blifvit
der. 31
lyckan
tvänn
dock v
32
heter
ehuru
hennes
ligen
för til
33
grinno
som n
allt af
sornas
du sje
34
tryck
Veni,
sar e
hvad
gynnar
komma
med at
eller b
35
vill gör
ock ick
36
förmär
handlar
tydligt
fallet, h
han, vis
vudet i n
ohjelpige
icke alls

blifvit "ett bortskämdt barn", såsom talesättet lyder.

31. Mycket ofta få de fäder och män, hvilka lyckan eller olyckan beskärt blott en enda dotter, tvenne herrskarinnor i huset. I allmänhet kan det dock vara nog och deröfver med en.

32. Mången man inbillar sig, att han, såsom det heter i den heliga skrift, är "qvinnans hufvud", ehuru han tvertom i de flesta fall måste dansa efter hennes pipa. Händer det någon gång, att han verkligen är familjens hufvud, så är det hans hustru, som för tillfället lånat eller satt på honom sitt.

33. Lika ombytlig som väderleken i April är kvinnogunst. Klokast handlar fördenskull den man, som njuter af denna gunst för ögonblicket, utan allt afseende på framtiden. "Blommornas doft, rosornas ånga skynda att fånga! Yngling! de vissna; du sjelf är ett stoft."

34. På de flesta fruntimmer göra männen intryck endast så länge, som de äro "intressante". *Veni, vidi, vici* (jag kom, såg och segrade) skref Cæsar en gång till senaten i Rom. Ingen man, som, hvad åtnjutandet af kvinnogunst beträffar, låter ett gynnande tillfälle gå sig ur händerna, kan på sig komma att tillämpa detta talesätt. Det är icke nog med att heta Cæsar, man måste äfven, för att vara eller blifva det, träda i hans fotspår.

35. Den man, som, i umgänge med fruntimmer, vill göra lycka, måste antingen alls icke sucka, eller ock icke sucka länge.

36. Den, som, på ett eller annat sätt, blifvit förnärad af ett fruntimmer och låter märka det, handlar ytterst dåraktigt. Ännu värre är om han tydligt ådagalägger att förolämpningen (nycken, infallet, hugskottet) gått honom till hjertat. Suckar han, visar han sig modstulen, hänger han med hufvudet i närvaro af detta fruntimmer, så är hans sak ohjelpigen förlorad. Bäst är att låtsas som om han icke alls hade hört det sårande uttrycket, eller icke

toge det för något annat, än hvad det verkligen ofta är: ett förflugnet ord. Har det ifrågavarande fruntimmer verkligen ett känslofullt hjerta, så inser hon ej sällan inom kort sjelf sitt fel och skyndar att godtgöra det; har det deremot icke ett sådant, så är det ej värdt en enda suck, långt mindre en minuts oro eller bekymmer.

37. Den, som låtit topprida sig som fästman, får såsom man icke ens behålla så många hårtestar, att han med dem kan skyla sin hornprydnad, i fall han skulle råka få en sådan.

38. Hvad luftens syre är för djurens lungor, det är smickret för kvinnohjertan i allmänhet: de kunna icke lefva det förutan.

39. Under det att den ene blott suckar, smäktar och trånar, kan det lätt komma en annan, som, mera hurtig och dristig, med en enda stöt kastar den trånande tillbedjaren ur sadeln. Under loppet af flera månader suckade en gång en känslös Adonis hvarje afton vid sidan af ett ungt fruntimmer, som utgjorde föremålet för hans dyrkan. Väl hörde hon hans suckar och förstod hans blygsamma häntydningar på sitt "arma hjertas plågende oro"; men hon förblef kall och känslolös som en granitklippa. Då inträffade det en afton, att en mycket väl friserad, uppsträckt och slickad, ung man inträdde i samma rum och, utan alla förberedelser, yttrade till den unga damen: "Ett ord i enrum, min nådigal!" Denna hans begäran bifölls genast. Hon öppnade dörren till ett angränsande rum, gick sjelf in och följdes i hack och häl af den "fiffige" unge mannen. Då de några minuter derefter återkommo ut, presenterade hon för den trånande älskaren den unge dristige mannen såsom sin — fästman.

40. Der åtelen är, dit församla sig äfven gamarne. Hvarest ett vackert fruntimmer är till finnandes, der kan man äfven vara fullt förvissad om att träffa en hop förälskade narrar.

41. Skenet bedrager ofta, i synnerhet är detta

fallet
gång,
damer
icke
hör d
ömma
ingent
att v
frunti
någon
verket
än de
rykte,
bart s
tacka.
sjelfva
gjorde
hjerta,
samhe
tyglar
4
som i
dock l
tagare.
ögonbli
pet af
der det
43.
tar öfver
hvilka d
en hel
enda fru
44.
täckar ma
45. I
öppet kred
kreditiv är
46. D
timmer ger

fallet i fråga om fruntimmer. I en familj funnos en gång, för icke så länge sedan, tvenne unga, ogifta damer. Om den ena af dem berättades det, att hon icke gerna plögade låta någon tillbedjare gå obönhörd ifrån sig, så vida tillfälle gafs att besvara hans ömma låga. Om den andra deremot hade man rätt ingenting att berätta, utan hon gick och gällde för att vara både ett mycket älskvärdt och "honnelt" fruntimmer. Icke desto mindre visade det sig efter någon tids förlopp, att den honnetta damen i sjelfva verket var fullt ut, ja vida mera, "lätt på tråden", än den till genkärlek städse benägna. För det goda rykte, som hon ditintills åtnjutit, hade hon blott och bart sin stora skicklighet i förställningskonsten att tacka. — Hvilken af dessa begge damer var nu i sjelfva verket den mest tadelvärda: den, som icke gjorde någon synnerlig hemlighet af sitt lättörda hjerta, eller den, som, under dygdens och återhållsamhetens vida täckmantel, förstod att lemna lösa tyglar åt sina passioner? Vi blott fråga . . .

42. Oaktadt den höga grad af förställningskonst, som i allmänhet är fruntimren medfödd, kunna de dock lätt genomskådas af en skarp och tänkande iakttagare. Ofta behöfves det blott ett enda obehagadt ögonblick för att gifva honom tillfälle att läsa i djupet af deras hjertan lika väl som i en uppslagen bok, der det hvimlar af tryckfel.

43. Många fruntimmers anleten äro likasom skyltar öfver de egenskaper, vare sig goda eller onda, af hvilka de äro i besittning. Man skulle kunna skriva en hel bok om de vexlande uttryck, som blott ett enda fruntimmersansigte förmår antaga.

44. Nästan i hvartenda fruntimmersansigte upptäcker man drag af fåfänga, svaghet och nyckfullhet.

45. Ett vackert fruntimmersansigte liknar ett öppet kreditiv. Man bör blott noga se efter om detta kreditiv är förfalskadt eller äkta.

46. Den unge man, hvilken tror att ett fruntimmer ger honom bevis på sin ynnest endast för

hans egen skull, är en narr, eller något ännu värre. Fruntimmerna älska alltid i främsta rummet sig sjelfva. Tillstår en qvinna, att hon älskar en man, så blir detta alltid i andra rummet. Till och med om hon öfverlemnar sig åt honom så helt och hållet, att han icke har något mera öfrigt att af henne önska, eller hoppas, kan man tryggt hålla vad, att hon på honom slösar alla sina ynnestbevis endast och allenast derföre, att det roar henne, att hon finner ett nöje i att så göra, korteligen: att hon älskar sig sjelf i honom. Undantag härifrån kunna gifvas; med dessa undantag måste då sökas hos qvinnor, som icke veta hvad svartsjuka är, och sådana qvinnor, det måste man medgifva, äro ytterst sällsynta, så vida nemligen de icke äro — "allmänna".

47. Om icke egenkärleken hos fruntimmerna vore så stark, som den verkligen är, så skulle de aldrig kunna låna sina öron åt — ännu mindre finna behag i — allt det smicker, som man så oförsynt slösar på dem. Men icke ens allt detta smicker är dem nog; de till och med smickra sig sjelfva och hvarandra inbördes. Smicker är, såsom vi redan hafva sagt, den lifsluft, i hvilken qvinnor lefva, röras och hafva sin tillvaro.

48. En flicka af medelklassen gör säkerligen *in puncto puncti* lika mycket motstånd som mången högförnäm eller välboren dam.

49. Men då nu i allmänhet unga fruntimmer af nyssnämnde klass på fullt allvar vilja spela rolen af högförnäma damer, så får man ej heller lägga dem till last om de, i fråga om *puncto puncti*, icke göra synnerligen starkt motstånd, utan, såsom den romerske skalden Ovidius redan på sin tid sjöng, "endast strida för att — icke segra".

50. De flesta fruntimmers diktan och traktan går ut på att göra och tycka om just det, som de icke borde göra, eller icke borde tycka om. En för deras stånd passande förbindelse fråga de föga eller intet efter. Det måste antingen vara en officer,

en ho
venty
ni
göra,
så rol
5
dock
stått
uti if
terlig
verka
spelar
trygg
gen o
och
kyrkr
va r
utar
roma
Mell
de f
komm
komm
och b
än i v
54
åkrarn
allmän
falten
om sm
liga.
55.
unge m
timen t
för mim
att upptr
56.

en hofman, en skådespelare, en prest, eller en — äfventyrare, som skall göra intryck på dem. Frågar ni dem då hvad sparfvarne hafva bland tranorna att göra, så knycka de på nacken och svara er: "Det är så roligt."

51. Af skadan blifva männen, om ej kloke, så dock en smula försigtige; men så länge verlden har stått och ännu kommer att stå blifva fruntimmerna, uti ifrågavarande fall, lika oeffterättliga och oföbätterliga. I valet mellan en hederlig, välbergad handtverkare å ena sidan och en officer, hofman, skådespelare, prest eller äfventyrare å den andra, kan man tryggt slå sig i backen på, att handtverkaren får korgen och en af desse sistnämnde både handen, hjertat och mera till, äfven om han vore så fattig som en kyrkråtta.

52. Nästan alla qvinnor hafva stor lust att blifva romanhjeltinnor, äfven om romanen skulle slutas utan giftermål.

53. Det är derföre de i synnerhet tycka om romanhjeltar, våghalsar och äfventyrare af alla slag. Mellan den diktade och den verkliga verlden göra de föga eller ingen skillnad. Men huru kan detta komma sig, torde någon fråga, och vi svara: Det kommer sig helt enkelt deraf, att det är vida lättare och beqvämare att lefva uti inbillningens verld, än i verklighetens.

54. Hvad regnet är för de af solen förtorkade åkrarne och fälten, det är smickret för fruntimmer i allmänhet, blott med den skillnaden, att åkrarne och fälten kunna varda mättade af regnet; men i fråga om smicker äro och förblifva fruntimmerna omättliga.

55. Unga fruntimmer spela helst pantomimer; unge män åter helst tragedier. I de förra få fruntimren tillfälle att ådagalägga sin medfödda böjelse för mimik; i de sednare få de unge männen tillfälle att uppträda såsom — hjeltar.

56. Löften och eder, om hvilkas uppfyllande man

icke ens kan drömma, utöfva ett stort, om ock för tillfället omärkligt, inflytande på en ej ringa del af det täcka könet, blott dessa löften och dessa eder smickra deras egenkärlek. Konung Philip af Macedonien yttrade en gång, att det icke funnes en mur så hög, att ej en med guld lastad åsna kunde öfverstiga densamma. Om fruntimmerna skulle man kunna yttra, att det näppeligen finnes en enda så dygdig och upphöjd qvinna, att icke ett väl afpassadt smicker skulle kunna leta sig väg till den *punctum saliens*, som hon kallar hjerta, vore detta hjerta än be- täckt med ett tredubbelt dygdepansar.

57. Af tvenne älskare, af hvilka den ene till ett och samma fruntimmer öppet och redligt säger: "Jag älskar er af hela mitt hjerta"; men den andre yttrar: "Jag tillbedjer er, jag kan icke lefva utan er" — får i nio fall bland tio den sednare företrädet. Visserligen tycker en qvinna om att vara älskad; men ännu mera tycker hon om att vara afgodad och tillbedd.

58. Ett hvart ungt och vackert fruntimmer, som befinner sig i en honnet familjekrets, kan från sitt femtonde till sitt nittonde år vara fullt förvissad om, att det alltid finnes någon, som gerna skulle vilja spela rolen af äkta man — i fall omständigheterna så medgåfve.

59. Tjugonde året är fruntimmernas vårdagjemning. Tjugofemte är deras sommarsolstånd. Efter det blifva förhoppningarnes dagar allt kortare och — friarne allt färre.

60. Det svåraste af allt i verlden är att fullkomligt bevaka en ung flickas handlingar, så vida man icke ville sätta henne inom lås och bom, såsom det sker i Österländerna. Redan den gamle judiske Vise yttrade på sin tid, att "en ung mans väg till ena pigo" gick öfver allt menskligt förstånd, och vi äro förvissade om att förhållandet icke sedan den tiden i ringaste mån förändrats.

61. När en sträng spännes för mycket, så bri-

ster den
het föga
hetsregel
fruntim
att blifv
62.
qvinna
genhet
senare
dagspr
63.
och an
64.
på en
utan
man
göra
jemma
att
ret
håll
66.
tione
detsa
i det
67.
skrifte
ken i
täcka
epithet
verdrif
och fr
så ytter
68.
som en
gifves d
män, son
ter. Ord

ster den. Skada, att de unga fruntimmerna i allmänhet föga behjerta denna till ordspråk blifna erfarenhetsregel. Gjorde de det, så skulle icke så många fruntimmer, som nu är fallet, drabbas af det missödet att blifva antecknade på öfverblifna kartan.

62. Hvad likhet är det emellan en omogen kvinna och en omogen gurka? Svar: Oaktadt sin omogenhet är den förra mogen till äktenskap och den senare till sallat. De äro begge hvad man i hvardagspråket kallar "matnyttiga".

63. En stor del fruntimmer kan utan förmyndare och andra biträden föga mera än — gå till sängs.

64. En ungmös kyskhets liknar det fina doftet på en fjärilsvinge: den tål icke den ringaste vidröring utan att blifva fläckad. Kyskheten tål knappast att man talar om den; allraminst får en kvinna själf göra den till föremål för ett samtal, vore det än bland jemnåriga af hennes eget kön.

65. I våra dagar tyckes man älska blott för att njuta. Också går i de flesta fall njutningsbegäret till en sådan öfverdrift, att kärleken helt och hållet utslocknar.

66. Hvad gå de flesta unga fruntimmers spekulationer ut på före äktenskapet? — Svar: att efter detsamma hålla sig skadeslösa för det tvång, som de i det ogifta ståndet nödgats underkasta sig.

67. Despreaux yttrar på något ställe i sina skrifter, att han icke, oaktadt all använd möda, hvarken i historien eller i umgängeslivet, kunnat upptäcka mer än tre fruntimmer, som han ansåg förtjena epithetet "kyska". Visserligen låter detta bra öfverdrifvet; ty nog finnes här i världen både ungmör och fruar, som förtjena detta epithet. Det är blott så ytterst svårt och sällsynt att — finna dem.

68. Ett obefläckadt rykte är den största skatt, som en ung kvinna kan medföra i brudstolen. Tyvärr gifves det dock en ofantlig mängd unge, giftaslystne män, som sätta ett vida högre värde på andra skatter. Ordspråket att "taga trollet för guldets skull"

har väl icke uppkommit så utan all orsak. Det gifves en moralisk fulhet lika väl som en kroppslig.

69. Fruntimmernas fysiska sjukdomar äro på långt när icke så smittsamma som deras psykiska. Shakespeare påstår, att alla de onda egenskaper, som vidlåda mankönet, härröra från qvinnokönet, emedan detta sednare, ända från sjelfva afelseögonblicket, tillagnar sig verkningarna af den skapande och lifgifvande förmågan. Efter hans utsago äro alltså stolthet, högfärd, fåfänga, lögn, svekfullhet, trolöshet o. s. v. att betrakta såsom ett i födelsen undfånget modernearf.

70. Det går med de unga fruntimmernas skönhet liksom det går barn med skarpa knifvar: förstå de icke att rätt använda dem, så kunna de med dem tillfoga sig ytterst svåra skador.

71. Mången mycket vacker ungmö blir ful som hustru, hvaremot ej sällan en mindre vacker flicka såsom hustru vinner både i afseende på själ och kropp. De unga ogifta fruntimmer, som icke hafva något annat än sin skönhet att berömma sig af, borde fördenskull sätta näsorna lagom högt i vädret; ty huru stark deras skönhets magnet än kan vara, finnas dock alltid män, som gifva själens skönhet företräde framför kroppens. Den förra kan behålla sig in i höga ålderdomen; men den sednare kan mycket lätt gå förlorad genom förkylningar, i barnsängar, genom smittosamma sjukdomar o. s. v. Hos fruntimmer, hvilka icke förena hjertegodhet, förstånd, sparsamhet och ordningssinne med den kroppsliga skönhet, som naturen förlänat dem, är skönheten, liksom Paulus yttrar om kärleken, blott "en ljudande malm och en klingande bjellra".

72. Såsom varning för de sköna och tröst för dem, på hvilkas lott ingen egentlig skönhet fallit, bör ihågkommas, att den Trojanske fursten Paris väl tillerkände skönheten det gyllene äpplet; men detta pris förorsakade sedermera den sköna Helena så många sorger, bekymmer och vedervärdigheter af alla

slag, att hon säkerligen mången gång skulle önskat, det hon aldrig blifvit invecklad i täfingsstriden de tre gudinnorna emellan.

73. Ju häftigare en qvinnas kärlek är, desto mindre varaktig är den äfven i allmänhet.

74. En svärnerska, som kysser hvarje fager blomma och håller långa monologer till månen, kan väl i umgängeslivet vara både älskvärd och angenäm; men blott såsom älskarinna; icke såsom äkta maka. Den man, som vill göra bot för sina ungdoms-synder, han bör gifta sig med en sådan qvinna; han blir då tillräckligt straffad.

75. En qvinna, som vill synas vara lärd, eller till och med skrifver vers, koketterar lika mycket med sin själ som med sin kropp. Redan som flicka blir hon, utan att vara hustru, mor; ty hon går ständigt hafvande med något snillefoster och nedkommer vanligtvis med ett sådant i månaden. Fall gifvas dock, der hon nedkommit med sex dylika "väl-skapade" foster.

76. En stor del fruntimmer gifta sig mera för nattens än för dagens skull. Härutinnan stå dock männen dem föga eller intet efter.

77. Kärleken har mycken likhet med ett rus, hvaraf äfven följer, att man vanligtvis sofver bort den, liksom ett virus.

78. "Gif mig din hand och ditt hjerta!" är ett talesätt, som unge män ofta använda till föremålen för deras "evigt brinnande kärlek". Den förra delen af denna deras bön blir ofta (och det mången gång fortare än de sjelfva kunna förmoda) uppfylld; men så är icke alltid förhållandet med den sednare delen af densamma. Handen är lätt att "gifva" bort; men hjerta t, det bortgifva fruntimmerna helst — delvis.

79. En af våra skalder har, i trots af den mosaiska urkunden, som gifver vid handen att den första qvinnan blef skapad af ett utaf den förste mannens refben, fördristat sig påstå, att mannen i be-

gynnelsen har haft två hjertan, af hvilka skaparen sedan, under mannens sömn, tog det ena och deraf bildade en qvinna. Skulle verkligen så hafva varit förhållandet, bör det icke anses vara förmätet att framställa den frågan, huruvida det hjerta, hvaraf qvinnan blef skapad, i tänjbarhet liknat kautschuk, gutta percha, eller någon annan lika elastisk materia? Ätminstone hafva qvinnornas hjertan alltid förefallit oss vara i högsta grad tänjbara och elastiska, ja nära nog lika mycket, som — Jesuiternes samveten.

80. Det slags kärlek, som grundar sig på beräkning, är af alla den mest föraktliga och afskyvärda. Icke desto mindre finnes det en stor mängd fruntimmer, som, då de träda i brudstolen, på sina snöhvita, sammetslena fingrar redan hafva uträknat huru många soiréer, de kunna komma att gifva i månaden; huru många baler och spektakler, de kunna komma att bevista; huru många ekipager, tjenare och hästar, som kunna komma att stå till deras tjänst; huru många sidenklädningar, kaschemir-schalar o. a. d., som de årligen kunna komma att erhålla af sina män; huru många nye tillbedjare, som de i sin nya ställning kunna komma att få se för sina fötter o. s. v., o. s. v. i oändlighet.

81. Unga fruntimmer äro i allmänhet mycket böjda för att tro, att just det, som de önska, skall gå i fullbordan. De kunna förälska sig i de mest utsväfvande unge män, endast af det skäl, att de tro sig kunna förbättra dem, göra de vilde tigrarne spake som lamm, såsom det heter. Huru mången ganska älskvärd qvinna har ej gift sig med en roué endast af begär att kunna få berömma sig af att det lyckats henne att fånga den lättsinnige fjäril, som ingen annan af hennes kön förut förmått gripa och fasthålla i sina nät, huru fina de än varit och huru fyndigt de än blifvit utlagda!

82. Den kärlek, som ger sig tillkänna vid första ögonkastet, är ett ojäfaktigt bevis på ett ytterst svagt hjerta. Ett ungt fruntimmer, hvilket på ett

sådan
menda
nit fu
8
frunt
män,
8
i koll
den f
8
planta
några
skada
ända m
86
färlig
ytte s
den mo
87
förbud
talesit
det ic
skapstr
blifva
många
88
diga ytt
med hvi
89
koketter
dem all
låta sig
morgond
fälla sig
mare be
90
libertiner
drager det

sådant sätt förälskar sig, liknar en harhjärtad kommandant, som kapitulerar innan fästningen ännu hunnit fullkomligt kringrännas.

83. I nittionio fall bland hundra blir ett sådant fruntimmer en lika svag hustru. Vacker utsigt för män, som gifta sig med flickor af detta vekhjärtade slag!

84. När ett fruntimmers fåfänga och ära råka i kollision med hvarandra, så blir det i de flesta fall den förre, som vinner seger.

85. En kvinnas goda rykte liknar en ömtålig planta, som den obetydligaste frost kan skada och några få kalla fläktar från nordén förderfva. En gång skadad, kommer den aldrig att blomstra, utan vissnar ända ned till roten.

86. Förförelse är ett gift. Det är så mycket farligare, som det kan insugas genom alla de fem yttre sinnena, utan att man vet deraf förr, än hela den moraliska organismen är i grund förderfvad.

87. Äpplet förförde Eva, emedan det var henne förbjudet att icke smaka detsamma. Deraf det gamla talesättet: "Förbjuden frukt smakar alltid bäst." Om det icke hade varit Eva förbjudet att smaka kunskapsträdets frukt, så hade den utan tvifvel fått förblifva orörd. Så ock med hennes döttrar i många, många fall.

88. Ett fruntimmer, som med nöje afhör tvetydiga yttranden, står redan med ena foten i den snara, med hvilken verlden skall fånga henne.

89. De unga fruntimmer, som hafva anlag för koketteri, veta mycket väl, att en enkel dräkt kläder dem allrabäst. De fruntimmer deremot, som gerna låta sig öfverraskas vid nattduksbordet och i deras morgondrägt, ådagalägga dermed, att det icke skulle falla sig så synnerligen svårt att få göra deras närmare bekantskap.

90. En fullständig, om ock enkel, dräkt håller libertinerne på vederbörligt afstånd; déshabilléen åter drager dem med magnetisk kraft till sig.

91. De unga fruntimmer, hvilka redan såsom flickor kläda sig liksom om de skulle bort på parad, blifva merändels mycket vårdslösa i sin drägt när de en gång blifva fru ar.

92. Ögonen äro fönster, genom hvilka en flickas själ leker titt-ut. Konsten är blott att riktigt kunna tolka när detta "titt-ut" äfven betyder ett "titt-in".

93. De qvinnor, som trifvas väl i sällskap med män, som hafva ett tvetydigt rykte, hålla icke mycket på sitt eget.

94. Ett ungt fruntimmer, som tycker mycket om att vara fjäsadt och omgifvet af en hop unge män, är antingen en utstuderad kokett, eller ock blir eller är det något ännu sämre.

95. En fogel, som frivilligt flyger i jägarens garn, har intet att klaga öfver, om den blir fångad. Enahanda är förhållandet med sådana unga fruntimmer, som frivilligt, eller utan att se sig före, fastna i kärleksjägarens för dem utlagda snaror.

96. Den qvinna, som inlåter sig i brefvexling med en vällusting, ger derigenom en tydlig vink, att han icke är henne likgiltig, ja, hon nära nog uppmanar honom till en lätt eröfring. Han gräfver midt för hennes ögon en graf, i hvilken hon förr eller senare skall komma att falla, för att kanske kort efter detta fall få från hans läppar höra det hånande utropet: "Kors i all verlden, mitt hjerta, hur har du kunnat komma dit ned? Det var icke min skull allenast".

97. Den minsta frihet, som ett fruntimmer inrymmer åt en man, är första länken i den kedja af friheter, som han sedan tager sig. En älskare, som klagat öfver att föremålet för hans kärlek håller honom alltför mycket på afstånd, klagat i själva verket öfver att det icke låter honom komma sig alltför nära.

98. Största delen af s. k. "fallna fruntimmer" har sin egen fåfänga, sin egen lättsinnighet, eller sin

egen b
för sitt
99
kyss
återhåll
Meränd
tagsen
10
hvilka
täcka
böjelse
bland
När m
husligh
minstone
bekymm
101
stor för
de germ
de till
dervid
102
alltid et
I ju m
ställa si
desto me
planer fö
103
kallas
v. äfven
och förba
104
allmänt b
naturligtvi
förtroende
105
ger dem v
sig i korres
desse i sin

egen brist på vederbörlig återhållsamhet, att tacka för sitt fall.

99. Ett ungt fruntimmer, som tillåter en man kyssa sig, slår med detsamma en brygga öfver den återhållsamhetens löpgraf, som omger hjertefästningen. Merändels blir den ock inom kort eröfrad af en tilltagsen partigångare.

100. I den sysslolöshet och i det begär att lysa, hvilka nu för tiden bemäktigat sig större delen af det täcka könet, har man att söka hufvudorsaken till den böjelse att föra ett fritt, oberoende ungarlslif, hvilken bland männen allt mer och mer griper omkring sig. När männen icke annat än undantagsvis hafva några huslighetens fröjder att förvänta, så vilja de åtminstone vara qvitt alla huslighetens sorger och bekymmer.

101. I alla tider hafva fruntimmerna hyst en stor förkärlek för det romantiska. Icke nog med att de gerna tycka om att spela romanhjeltinnor, utan de till och med på visst sätt uppmana männen att dervid i råd och dåd vara dem behjelpige.

102. På bottnen af hvarje kärlekshistoria ligger alltid ett stycke romantik, vare sig större eller mindre. I ju mera romantisk dager en älskare förmår att ställa sig inför sitt hjertas (tillfälliga) herrskarinna, desto mera kan han vara säker om framgång åt sina planer för hennes eröfrande.

103. I allmänhet tycka fruntimmerna om att kallas "grymma", "obarmhertiga", "känslolösa" o. s. v., äfven då, när de äro som mest eftergifna, milda och förbarmande.

104. När man önskar att få en eller annan sak allmänt bekant, så bör man (i allrastörsta hemlighet naturligtvis) deraf gifva ett fruntimmer sitt "fulla förtroende".

105. Romanläsarinor tycka mycket om att man ger dem vackra namn. Mången skönhet har inlåtit sig i korrespondens med unge män endast derföre, att desse i sina första bref till henne gifvit henne ett väl

Judande namn, som på intet sätt öfverensstämt med det eller dem, som blifvit inskrifna i kyrkoboken eller dopattesten.

106. Fruntimmer, som äro invigda i kärleken systerier, vilja icke gerna hafva med en blott lärling i konsten att beställa, emedan en sådan vanligtvis icke ännu har det rätta "handlaget".

107. Ett konstgrepp, som fruntimmer, för att få sin vilja fram, ofta använda, är det — att svimma. Thyvärr är dock detta "oskyldiga" konstgrepp numera så allmänt känt, att det icke alltid medför åsnyftad verkan.

108. I allmänhet tror man nu för tiden, att intet fruntimmer kan vara kyskt, dygdigt, ärbart o. s. v. — af grundsats. Huru man kommit på denna tro, kunna vi näppeligen begripa, så vida man icke antager, att fruntimmerna aldrig hafva grundsatser, utan alltid, eller åtminstone i allmänhet, låta sina handlingar bestämmas af infall, nycker och hugskott.

109. Ett af fruntimmernas hufvudfel är, att de alltid vilja anses vara "unga". Fråga t. ex. ett ogift fruntimmer, hvilket redan räknat sina trettio somrar, huru gammalt det är, så skall det antingen låtsas icke hafva hört frågan, eller ock undvikande svara, att det "fyllt" 24 år. Nå-j! dermed säger det ju ej heller någon osanning.

110. Kärleken är en förtärande eld. Enhvar, som leker med den, bränner sig.

111. "Brändt barn skyr elden", säger ett gammalt ordspråk. Uti nyssnämnda fall äro dock kvinnorna mer oförståndiga än barn. De kunna bränna sig mångfaldiga gånger, utan att derföre blifva ett enda grand klokare.

112. De fruntimmer, som, då det stundom i deras närvaro vankas grofkornigt skämt, hålla sina näsdukar framför ansiktena, ådagalägga derigenom att den blygselrodnad, som ett så beskaffadt skämt borde framkalla, icke alltid är tillreds att infinna sig.

113. "Skönhet och dygd", låter Shakespeare

Hamlet så
trädesvis
att förvar
dygden att
114.
timmer, n
frihet".
nan vinn
115.
bönhöra
gärdt, att
böneskrift
i hela den
låten; hur
menadt at
vattendropp
en härd s
bortåt följ
sten så sm
tendroppa
larne, poe
likaar var
116.
"förmögenh
regera. N
dem så myc
kunna icke
att värdera,
boet medföra
tingar, s
penningar i a
så allmänt k
risas. Den är
117. För
at kvinnans up
stigger hon s
igenom den me
at basen lif fö

Hamlet säga, "äro icke alltid det sällskap, som företrädesvis bör väljas; ty det blir för skönheten lättare att förvandla dygden till kopplerska, än det blir för dygden att göra sig skönheten lik."

114. Det är mycket origtigt då ett ungt fruntimmer, när det gifter sig, säger att det "förlorar sin frihet". Det är just genom sitt giftermål som kvinnan vinner friheten och hennes man blir — en slaf.

115. Om ock icke ett fruntimmer genast vill bönhöra en tillbedjare, så vore det dock obilligt begärdt, att det äfven skulle vägra att emottaga hans böneskrifter (i form af bref, poëmer o. s. v.). Nästan i hela den civiliserade verlden är petitionsrätten tillåten; hvarföre skulle det väl då vara fruntimren förmenadt att tillstämja den åt sina tillbedjare? *En* vattendroppe gör icke någon märkbar fördjupning i en hård stenart; men låt droppe på droppe en tid bortåt följa hvarandra, så blir äfven den hårdaste sten så småningom urhålkad. Den verkan, som vattendropparne utöfva på en sten, utöfva äfven epistlarne, poëmerna o. s. v. på kvinnohjertat, som snarare liknar vax, än granit.

116. Hustrur, som åt sina män hafva medfört "förmögenhet i boet", tro sig hafva full rättighet att regera. Nå-ja, Herre Gud, det bör man icke lägga dem så mycket till last. De förstå icke bättre: de kunna icke inse, att stilla husliga dygder äro mera att värdera, än silfver och guld. Då de nu icke i boet medföra några sådana skatter, utan blott penningar, så blifva dessa deras värdemätare, och att penningar i allmänhet medföra herrsklystnad, är en så allmänt känd sak, att den här icke behöfver bevisas. Den är nära nog ett axiom.

117. Första året i äktenskapet är det sista af kvinnans uppfostringsperiod. Under loppet af det aflägger hon sin maturitets-examen. Går hon icke igenom den med heder, så är den återstående delen af hennes lif föga värd. Allravärst är dock, att det

mera är männen, än qvinnorna, som blifva "kug-gade" på denna examen.

118. I våra dagar (åtminstone inom de s. k. "bättre klasserna") lefva hustrurna mera för sina nöjen, än för sina män och barn. I äktenskapet anse de sig icke förpligtade till något annat, än att då och då låta sina män deltaga i ett eller annat af de nöjen, på hvilka de sätta ett så högt värde.

119. Genom det öfverflöd af smicker, som dagligen och stundligen blir fruntimmerna till del, förlora de så småningom allt sinne, all känsla för aktning-betygelser, hvilka icke grunda sig på smicker.

120. Spillningen efter vissa foglar gör slutligen äfven den mest kala klippan emottaglig för vextlighet, i synnerhet för ogräs. Smickret, hyckleriet, de slipp-riga eller tvetydiga talesätten utöfva på qvinnohjertat samma inflytande. Också finnes det en utomordentlig mängd qvinnohjertan, som, betraktade genom sedlighetsens förstoringsglas, förete endast oformliga knippen af hoptofvadt ogräs.

121. Blott inom de s. k. "lägre" klasserna äro männen män; inom de "högre" är det fruntimmerna som föra herrskarespiran. Stor skada är, att det icke finnes en för hela den civiliserade verlden gemensam lag, hvilken dömer alla de män, som af hustrurna låtit sig beröfva sitt husbondevälde, att ständigt gå klädde i qvinnokläder. Hvilken uppbygglig syn skulle icke detta blifva för en stor del af "skapelsens herrar"!

122. En vacker fru behöfver icke just att vara klok. Hennes skönhet sätter henne i besittning af alla möjliga slags fullkomligheter, och således äfven i besittning af klokhet och förstånd, vore hon än i sjelfva verket blott en gås, som styrt ut sig med svanfjädrar.

123. Kärlek upphör att vara kärlek i samma ögonblick som den börjar att anställa beräkningar.

124. Sinligheten är i de allraflest fall kärlekens moder, åtminstone hos den qvinliga delen af människoslätet. De gamle klassiske skalderna gäfv

hennes namnen
historisk kärle
samma att fin
i mycket s
125. At
är för ett äls
fram ett t
åtminstone i d
126. För
är; men per
även allsmäl
127. Ett
våliga delen
sätta osann
och vpprigtiga
af de flesta
sällan dikt
128. En
äroren af qv
ärskare, och
äroren un
vålig dygd,
sua tider är
samma bibehåll
tyd om att
129. Af
nes bevandra
är med fö
130. En
fläckiri, ut
131. De
lock när allt
132. Sv
våliga natu
förder.
133. De
älsom sagor
flugin och
qvinna här

henne namnen Venus och Aphrodite. Någon s. k. platonisk kärlek hvarken har funnits, finnes eller kan komma att finnas, utom i inbillningens verld, och den är mycket stor, såsom vi något hvar veta.

125. Att vara uppfyllt af de innerligaste känslor för ett älskadt föremål och dock näppeligen kunna få fram ett enda ord, det är den äkta kärleken — åtminstone i dess början.

126. För Gud och kärleken är ingenting omöjligt; men penningar, eller penningars värde, äro äfven allsmäktige, åtminstone hos kvinnökönet.

127. Ett fel är gemensamt för nästan hela den qvinliga delen af människoslägtet, det nemligen att berätta osanningar så, som om de vore den renaste och uppriktigaste sanning. Detta kommer sig deraf, att de flesta fruntimmer icke förmå göra skillnad emellan dikt och verklighet.

128. Enhvar, hvilken helt och hållet förnekar tillvaron af qvinlig dygd, är föga bättre, än en gudsförnekare, och trampar den yppersta ädelstenen i skaparkronan under fötterna. Men den, som tror, att qvinlig dygd, i detta ords vidsträckta bemärkelse, i våra tider är lika sällsynt som en hvit korp, han kan gerna bibehålla sin tro tills han faktiskt blir öfvertygad om att den är oriktig.

129. Af de begge olika könen är det qvinliga mest bevandrat i kärleksaffärer. Denna dess färdighet är medfödd; männens är blott förvärfvad.

130. En hustrus dygd måste icke allenast vara fläckfri, utan öfver all misstanke.

131. Den allrabästa qvinna i hela verlden är dock, när allt kommer omkring, blott — en qvinna.

132. Svaghet är det första grundämnet i den qvinliga naturen; den är både dess värn och dess — förderf.

133. Den fornnordiske öfverguden Odin hade, såsom sagorna berätta, på sina axlar tvenne korpar: Hugin och Munin (Tanke och Minne). Hvarje qvinna bär (ehuru osynliga) på sina axlar tvenne

svalor: Lättrogenhet och öfverdrifven Känslomhet. Underliga ting hviskade nog korparne i Odins öron; men ännu underligare måste de ting vara, som svalorna hviska i kvinnornas.

134. Den nordiska kärleksgudinnans vagn drogs, såsom fornsagorna berätta, af kattor; den romerska och grekiska kärleksgudinnans deremot drogs af duvor. Hvad kan man lära af denna märkvärdiga symboliska olikhet? Jo, att de gamle Nordboarne hade genomskådat den qvinliga naturen bättre, än Romare och Greker.

135. Fruntimmernas löften om "evig trohet" likna de rosenknoppar, som aldrig slå ut, utan vissna på stjelkarne.

136. Med fullkomlig visshet kan ingen man göra räkning på sin hustrus förmåga att emotstå de anfall på hennes dygd, hvilka kunna göras af en ung, rik, vacker och talangfull vällusting. Ju fulare och äldre den äkta mannen är, desto förr afgöres striden till den unge och vackre kurtisörens fördel.

137. Den egentliga qvinno-troheten existerar blott i de lagar, som föreskrifva den och i de romaner, der den blifvit uppdiktad.

138. Svartsjuka är en af de största dårskaper, som finnas här i världen. Den, som är svartsjuk, liknar en patient, hvilken endast vill intaga sådana medikamenter, som förvärra sjukdomen; liknar en svårt sårad, som gång efter annan afsliter förbindningen och slutligen förblöder.

139. För ett förälskadt fruntimmer är den första kyssen detsamma som en dryck salt vatten är för den törstige: den blott retar törsten, i stället för att släcka densamma.

140. En mans handlingar äro vida lättare att förutsäga, än en kvinnas, af det enkla skäl, att den förre nästan alltid handlar efter grundsatser, hvilket åter högst sällan är fallet med den sednare.

141. Derföre är ock af alla regementen "*Lejor-telregementet*" det mest förhatliga och tryckande —

Kongl. svensk
derifrån unda
142. Öv
framma de
denna sida
kapitlerna. I
nalkas en qvi
lillit åtskilli
appeliva blott
skänker; öfve
i landen stil
eder och löft
rar, böner, k
samt hjälper
svartsjuka vis
föränder.
143. Fr
trohet. Sed
te konsten
bliva då beh
öck alltid i
ställden m
mycket när
144. De
gr öfver "a
sika gamla
vrit vackra.
digt persona
dem oemots
skurar af ti
mängdens sk
det varit —
145. H
taktiken: att
146. M
moderna da
sina barns
samt, hvad
vi halva go

Kongl. svenska *lifgardesregementet till häst* icke ens derifrån undantaget.

142. Qvinnorna likna fästningar. Likasom dessa kunna de anfallas från mer än en sida. Ju svagare denna sida är befästad, desto förr måste fästningen kapitulera. De löpgrafvar, medelst hvilka man kan nalkas en qvinnofästning, hafva i kärleks-taktiken erhållit åtskilliga benämningar, af hvilka vi här vilja uppgifva blott några få, nemligen: smicker; gåfvor och skänker; öfverraskning; dristighet; kärleksbref, helst i bunden stil; bjudningar på baler och spektakler; eder och löften, samt, i allravärsta fall, "suckar, tårar, böner, knäfall, ånger". Stundom, då ingenting annat hjälper, hafva låtsad kallsinnighet och uppväckt svartsjuka visat sig vara ypperliga och pålitliga bundsvärfvänder.

143. Fruntimmernas dårskaper öfverleva deras skönhet. Sedan de naturliga behagen försvunnit, måste konsten komma naturen till hjälp. Visserligen blifva då behagen blott ett konstverk; men det finnes dock alltid förälskade narrar, som icke förstå sig på skillnaden mellan konst och natur, eller ock äro — mycket närsynte.

144. Den, som vill höra uppbyggliga predikningar öfver "all tings fåfänglighet", hän bör ofta besöka gamla ogifta fruntimmer, som i fordna dagar varit vackra. Från deras vissnade läppar flöda ständigt personalier öfver de behag, som fordom gjort dem oemotståndliga och samlat omkring dem hela skaror af tillbedjare, ehuru de, just för den stora mängdens skull, ej kunnat bestämma sitt val förr, än det varit — förse nt.

145. Hustrurna begagna sig i allmänhet af den taktiken: att lyda *en* gång, för att kunna befälla *tio*.

146. Man klagar bitterligen öfver att vår tids moderna damer föga eller allsintet befatta sig med sina barns uppfostran. Detta kan visserligen vara sannt, hvad sönerne vidkommer — och det, såsom vi hafva goda skäl att antaga, till deras lycka; men

hvad döttrarna angår, så gör man utan tvifvel dessa mödrar stor orätt. Det kan nemligen med tusentals exempel styrkas, att de med synnerlig omsorg vårda sig om deras uppfostran i allt, som angår koketeriets mysterier och "konsten att behaga".

147. Gåfvor och gengåfvor underhålla vänskapen och äfvenledes den husliga sällheten. Männen pryda och smycka sina hustrur med all möjlig grannlåt, för att, såsom det heter, "upphöja deras naturliga behag". Hustrurna åter, å sin sida, styra ut sina män med prydnader, som otaligt många gånger väckt kronhjortarnes afund. En stor lycka är, att, i de flesta fall, blott hustrurna sjelfva, deras älskare och nyssnämnda högdjur kunna se dessa "den husliga sällhetens" utmärkelsetecken. Gissa sig till dem kan något hvar.

148. Hvad kan orsaken vara till de aftonsoiréer, som under loppet af de sistförflutna fyra decennierna så mycket kommit i svang och ej sällan fortfara långt ut på nätterna? — En gammal fiskare af de s. k. "bättre klasserna", till hvilken vi en gång framställde denna fråga, svarade oss med ett på en gång oefterhärmligt och sardoniskt småleende: "Det gifves vissa slags fiskar, som man för det mesta fångar om nätterna och helst vid eldsken."

149. I fordna dagar höll man till godo med en rätt mat och en äkta hälft; nu för tiden nöjer man sig näppeligen med sex rätter mat, en äkta hälft och ett halft tjog oäkta. "Upplysningen stiger".

150. Fruntimmerna vilja ständigt hafva "roligt". Kunna eller vilja icke de äkta männen "roa" sina hustrur — nåja, så finnes det väl andra, som både kunna och vilja göra dem denna tjänst.

151. Blott sällan kan man sätta tro till en ung frus klagan öfver att hon "är så fasligt sjuk". Det finnes nemligen en stor mängd fruar, som, i synnerhet om husläkaren är ung och ser bra ut, blifva sjuka blott för att kunna få se och tala med honom. Sjelfva sjukdomen är följaktligen icke af någon dödlig art,

eburu den
tjog, likväl
beder lätt

152.

på sina hustrur

deraf pligtigt

tjänst, så be

frukta för

eller det at

räckliga och

uppställa e

Österrikes,

liens tillsam

153.

så fordrat,

för att blot

dessa "beh

154.

skap icke

barnet är

tyg styrka

155.

konst, af

med tillhj

mycket ri

nemligen a

ögonen.

så upplys

att tro, d

svampar,

väskor öf

sig vid mi

mycket t

större, än

förhigt me

med hvilka

gifva fler

färre kvin

ehuru den många gånger kan vara ytterst akut (häftig); likväl kan den för den äkta mannens ära och heder lätt få en förarglig utgång.

152. Om alla män, som bära halfmånens tecken på sina hufvuden, vore turkiske undersåter och i följd deraf pligtige att, i farans stund, göra turkisk krigstjänst, så behöfde i sanning den turkiske kejsaren icke frukta för sitt rikets integritet, hvarken från det ena eller det andra hållet. Han skulle då, om blott tillräckliga och tidsenliga vapen funnes att tillgå, kunna uppställa en krigshär, som öfverträffade Rysslands, Österrikes, Englands, Preussens, Frankrikes och Italiens tillsammanstagna.

153. Sina behag hafva fruntimmerna, när moden så fordrat, icke dragit i betänkande att blotta; men för att blotta den trolöshet, som ligger dold under dessa "behag", hafva de alltid tagit sig väl till vara.

154. Mången hustru har i sitt ofruktbara äktenskap icke något annat barn, än sin man. Att det barnet är "äkta", kan kyrkoboken med öjafaktiga intyg styrka och bevisa.

155. Man måste högligen beundra en hydraulisk konst, af hvilken fruntimmerna äro i besittning och med tillhjälp af hvilken de, såsom en svensk skald mycket riktigt anmärkt, blifva "allsvåldiga", den nemligen att när som helst kunna pressa vatten ur ögonen. Man skulle verkligen, om man ej lefde i så upplysta tider som de nuvarande, kunna frestas att tro, det vissa fruntimmershjerner vore ett slags svampar, som uppsöge allt det för kroppens andra vätskor öfverflödiga vattnet och kunde lemna det ifrån sig vid minsta tryckning. Vi äro inga anatomer; men mycket troligt är, att qvinnornas tårkörtlar äro vida större, än männens, likasom deras tungor äro ojemförligt mera snabba och rörliga, än de talredskap, med hvilka "det otäcka" könet blifvit utrustadt. Också gifva flera statistiska tabeller vid handen, att långt färre qvinnor, än män, dött af vattensot.

156. Mannens lynne beror af hans tankar; kvinnans af tillfällighet och hennes nycker.

157. Svartsjukan är den största kopplerska, som finnes till. Hon är så mycket farligare, som hon ej kan nås af lagens hämnande arm.

158. Man ordar nu för tiden så mycket om "diplomatiska konstgrepp". Ack, hvad vilja alla regeringars diplomatiska konstgrepp säga emot de konstgrepp, som kvinnorna utveckla framför sina speglar och vid sina toilettbord!

159. Ett af det täcka könets många "konster" består i att synas försvara det, som fruntimmer i sjelfva verket icke vilja försvara. Denna urgamla och oförlikneliga konst, hvilken ingen man förmår tillägna sig, är nästan hela det qvinliga släktets älskings-studium.

160. Fruntimmerna äro hjeltinnor så länge de veta att deras dygd icke löper någon fara; barn, då de försvara sig, och furier, när de hämnas, vore än den tillfogade förolämpningen — inbillad.

161. Hustrurna utskratta ej sällan sina män så länge, att gallan jäser öfver hos de stackarne. Så snart fruarne märka detta, småle eller gråta de ända tills de beskedlige männen foga sig i sitt öde och låta "förtjuserskorna" göra med sig hvad de vilja.

162. De unga flickorna leka med sina dockor tills de blifvit hustrur; efter den tiden leka de med sina män, men icke på långt när så varligt som med dockorna.

163. Enhvar man, som ämnar gifta sig, borde, innan han tager ut detta för hela hans återstående lif vigtiga steg, noga öfverväga och behjerta den gamle Odoardo Galottis ord: "Är väl denna kvinna *värd* det, som jag vill göra för henne?"

164. Kloka hustrur förstå ej sällan att dressera sina män så väl, att desse icke fordra något annat, än hvad hustrurna sjelfva önska.

165. Då man en gång frågade Protogoras hvarföre han tillåtit sin dotter att gifta sig med hans

värste fiend
hon om nå

166.

hjerstan",

det finnes

plågat sina

under för s

nog hvarje

sing i det

165.

så föränder

utan för o

mönster.

sök; men

dem till —

168.

hyckleri, b

läserska.

169.

kunnat bli

men af lä

all enfald.

170.

visst mång

171.

va ett bre

172.

är en allm

under häf

bli ett p

uppsatt o

med en d

vade i st

tillgifver

Måtte af

tillskrive

sista hof

jag får d

har best

värste fiende, svarade han: "Jag kunde icke göra honom något värre ondt."

166. Många rosa fruntimmerna för deras "goda hjertan", deras "milda sinnelag", o. s. v. Ha-ha-ha! det finnes fruar och döttrar, som med nålsting plågat sina män och fäder ända tills desse, dukande under för sina smärtor, nedstigit i grafvens djup. Nära nog hvarje deras handling har nämligen varit ett nålsting i det blödande hjertat.

165. Det finnes fruntimmer, hvilkas sinnelag är så föränderligt, att de icke ens blifva lasterna trogna, utan för omvexlings skull söka att spela dygdemönster. Visserligen tröttna de snart vid dessa försök; men de hafva dock några dagar bortåt tjenat dem till — tidsfördrif.

168. Ett fruntimmer, som är mycket begifvet på hyckleri, blir antingen en sköka, en nunna, eller en läserska.

169. Man har haft exempel på, att af skökor kunnat blifva ganska dugliga och redbara hustrur; men af läserskor? Vi blott fråga, och det i all enfald.

170. Fruntimmer, som ofta gå till skrift, hafva visst många, många synder att afbedja.

171. Sällan eller aldrig kan ett fruntimmer skriva ett bref utan ett postskriptum.

172. Att fruntimmer pladdra synnerligen gerna, är en allmänt känd sak. Ändock på sjuksängen och under häftiga kroppsliga smärtor kunna de icke låta bli att pladdra. "Snart" — skref en gång en högt uppsatt ogift dam, som råkat för tidigt nedkomma med en dödfödd gosse, och hvars lif fördenskull sväf-vade i stor fara — "snart är jag icke mera till. Jag tillgifver upphofsmanen till min alltför tidiga död. Mätte äfven Gud tillgifva honom! — När ni härnäst tillskrifver mig, så låt mig för all del veta huru den sista hofbalen aflupit! Låt mig äfven veta, huruvida jag får de der vackra blonderna till det pris, som jag har bestämt! Detta är utan tvifvel det sista bref, som

ni erhåller från min hand. Glöm icke att sända mig min stora guldhalskedja och min nya kasimirs-schall. Här hos oss är vädret mycket ruskigt. Farväl! Gud vare min arma själ nådig!”

”P. S. Just nu kommer läkaren. Jag ser på hans miner att mitt tillstånd förvärrats. O, hvad jag också lider!”

”P. S. För all del glöm icke halsbandet och schalen!”

173. Det sorgeflor, som en stor del fruar bära efter sina afidne män, är ofta så glest, att man kunde vara frestad taga det för ett nät, hvori de hoppas att snart kunna fiska män i de hädangångnes ställe.

174. Det förhåller sig med fruarnes enke-år alldeles som med deras barnsängar: de kunna göra dem längre eller kortare, allt efter omständigheterna.

175. Imellertid är en enka i det hela taget dock ingenting annat, än en till hälften utplånad målning, en halfvisnad blomma, en bur, ur hvilken fogeln flugit ut, o. s. v. Målningen kan dock restaureras, burren åter få en stackars fånge inom sina galler, blomman ersättas af en annan, konstgjord, — blott hon, som alla dessa liknelser gälla, får tid och tillfälle dertill.

176. ”En hustru”, påstår man, ”håller sin mans heder i sina händer.” Prat, dumheter! Hon har nog annat att göra med sina händer, än att taga vara på sin kärälsklige mans heder. Se henne bara framför spegeln, eller vid toilettbordet! Mannen är verkligen henne mycken tack skyldig om hon låter hans ”heder” få plats bland de andra nipperna på detta bord och icke kastar den under — sängen.

177. Den oädlaste qvinliga spekulation, som finnes, är den att gifta sig med en man i förhoppning att han snart skall dö. Det finnes dock ganska många qvinliga spekulanter af det slaget.

178. Icke så få mödrar inpregla hos sina uppväxande döttrar den grundsatsen, att deras förstemän böra vara gamla och rika; de andre i ordnin-

gen deremo
allt — med
179. n
ogifta döttra
på konserte
dast och all
big tok skall
sins dörrar
kapitalist, e
julen. Unda
si rida de h
kinnstone
af att förbi
180. E
borde aldrig
samman's bu
to år. Ha
med vissna
in han ju
är henne,
fore utg. sk
sin hustru f
igen att ha
att ”bandla
181. D
hennes älsk
skulle lemna
182. M
nare än qv
vanliga slä
183. H
efter kompl
vil vet, att
184. F
hat äro af
sonliga, liks
list öfverträ
ens undanta

gen deremot unga, vackra och hurtiga, men framför allt — medgörliga och öfverseende.

179. Det finnes äfven mödrar, som föra sina ogifta döttrar in i sällskaper, på baler, på spektakler, på konserter och aftonunderhållningar m. m. d. endast och allenast i den afsigt att en rik och godmodig tok skall förgäpa sig i dem. Deremot stänga de sina dörrar för enhvar annan ung man, som icke är kapitalist, eller annars "i fläkten", såsom talesättet lyder. Undantag göras måhända för herrar officerare, så vida de hafva utsigt att snart blifva majorer, eller åtminstone kaptener, eller ock hafva något betydligt arf att förbida.

180. En skald, som förälskar sig i en flicka, borde aldrig sjunga till hennes lof förr, än de tillsammans burit "kärlekens rosenband" i åtminstone tio år. Hafva "rosenbanden" icke under denna tidrymd vissnat eller förvandlats till blytungta kedjor, så kan han ju vid sin "gyllene lyra" kvintilera en smula för henne, ifall detta nemligen gör henne ett nöje. Vore utg. skald och gift, så skulle han aldrig besjunga sin hustru förr, än efter hennes död, i händelse nemligen att han öfverlefde henne. Detta vore åtminstone att "handla som en försigtig general".

181. Det är för ett fruntimmer vida bättre, att hennes älskare lemnar henne missnöjd, än att han skuile lemna henne missnöjd med sig sjelf.

182. Män tillgifva en förolämpning långt snarare än kvinnor, åtminstone om dessa äro af det vanliga slaget.

183. Hela det täcka könet hungrar och törstar efter komplimenter, och detta oaktadt att det mycket väl vet, att dessa i de flesta fall äro af intet värde.

184. Presthat (*odium theologicum*) och kvinnohat äro af alla slags hat de mest långvariga och oförsonliga, liksom, enligt Bürger, prestlist och kvinno-list öfverträffa hvarje annat slags list, "ormens" icke ens undantagen.

185. Säg en felaktig qvinna sanningen, och hon skall, så vida du icke är prest, afsky dig och förtala dig vid hvarje tillfälle. Smickra henne deremot, hennes kön, hennes passioner, hennes svagheter, hennes ytterligheter till och med, och du skall finna synnerlig "nåd inför hennes ögon"; vid första lämpliga tillfälle skall hon taga dig i försvar samt, om hon icke derigenom fruktar att gifva hugg åt sig sjelf, upphöja dig till skyarne. Det vill jag dock erinra dig, att denna hennes tacksamhet icke blir långvarig; men hennes hat utlocknar först med hennes lif.

186. Få fruntimmer äro lyckliga i deras första kärlek, och merändels är äfven denna kärlek så beskaffad, att den icke förtjenar någon uppmuntran.

187. I allmänhet inbilla sig fruntimmer, att en ung man, som med någorlunda eldiga blickar ser på dem, äfven är förälskad i dem. De slå då vanligtvis ned ögonen, kasta då och då en förstulen blick på den förmodade tillbedjaren, drömma sedan om honom flera nätter bortåt och blifva ytterst nedslagna, om de händelsevis få veta att han — redan är gift eller förlofvad.

188. Många äkta män rosa sina hustrur och många hustrur sina äkta män endast och allenast för att rosa sin egen smak. Likväl skulle begge parterna, om de, utan att väcka uppseende, kunde få skiljas åt, hellre låta hänga sig, än på nytt träda i äktenskap med hvarandra.

189. En hustru, som sätter en ära i att drifva gäck med sin man, eller med mankönet i allmänhet, liknar en bedragerska, som är stolt öfver sina många och lyckade bedrägerier.

190. Den först skapade qvinnans hufvudfel var nyfikenhet, och detta fel har sedan, ytterligare förökadt och mera månggestaltadt, gått i arf till hela hennes kön. De män, som äro nyfikne, hafva ärfvt detta fel efter sina mödrar.

191. Huru kommer det sig, att man ej sällan ser ganska bildade fruntimmer ungås med mansper-

soner, som
rar? — O
fruntimmer
"lysa" på
narrar, hu
förstå att
192.
sina ogifta
per, gifver
skulle vil
193.
hvilkas ta
sen af de
kan ega
194.
ter vara
hustru.
195.
timmer
denna
klängvä
sig run
fina rött
musten
de gigan
196.
frimurare
na dessa
qvinnorna
197.
bort med
hos frunt
mycket v
198.
en qvinn
saken det
fruntimme
än någon

soner, som i allmänna lifvet gå och gälla såsom narrar? — Orsaken bör sökas 1) deri, att ifrågavarande fruntimmer derigenom få ett ypperligt tillfälle att "lysa" på narrarnes bekostnad, och 2) deri, att desse narrar, huru enfaldige de än kunna vara, dock alltid förstå att smickra de värda damernas alla dårskaper.

192. En mor, som söker alla tillfällen att föra sina ogifta, men giftasvuxna, döttrar i stora sällskaper, gifver derigenom tillkänna, att hon mycket gerna skulle vilja blifva utaf med dessa öfverflödiga varor.

193. Det finnes en mängd unga fruntimmer, hvilka tankar näppeligen kunna röra sig utom kretsen af deras egn a fullkomligheter och hvad med dem kan ega eller komma att ega samband.

194. Ingen moder torde någonsin finna sin dotter vara så dum, att hon ju kan duga till att blifva — hustru.

195. Männens styrka ligger egentligen i fruntimmernas svaghet. Vål är dock till märkandes, att denna svaghet är af ungefär samma slag, som vissa klängväxter i de amerikanska urskogarne: de slingra sig rundt omkring stammarne, tränga med sina fina rötter djupt in i och under barken, suga all musten ur dem och sluta med att i grund förstöra de gigantiska träden.

196. Fruntimmerna hafva liksom männen sina frimuraretecken och ordenshemligheter. Utan att känna dessa skall det aldrig lyckas någon man att skrifva kvinnornas historia.

197. Icke så sällan löpa fruntimmernas ögon bort med deras förstånd. För att kunna göra lycka hos fruntimmer måste man 1) se mycket väl, och 2) mycket väl förstå ögonspråket.

198. Mycket sällan, hvad henne sjelf angår, blir en qvinna klok af sina medsystrars erfarenhet. Orsaken dertill bör sökas derutinnan, att nästan hvarje fruntimmer i allmänhet anser sig sjelf vara mera klok, än någon annan af dess eget kön.

199. En plötslig förändring i lynne och sätt att vara, böjelse för ensamhet och läsning af böcker, i synnerhet romaner, tankspriddhet, hastigt inträffande färgskiftningar i hyn, plötsliga öfvergångar från sorgenhet till glädje, eller tvärtom — alla dessa kännetecken tillsammantagna förråda för ett säkert och öfvadt öga att en qvinna är förälskad, eller står på vippen att blifva det.

200. Hos en ung, vacker och fattig flicka af medelklassen fordras det mycket mod, mycken dygd och stor ståndaktighet för att icke missunna en lättsinnig qvinna det öfverflöd och den prakt, hvaraf denna, åtminstone för tillfället, befinner sig i besittning.

201. Ju fullare en hustrus garderob och öfriga gömmor äro, desto tunnare är utan tvifvel hennes kära äkta hälfts plånbok, så vida nemligen han icke är rik, eller rör sig med sina kreditorers penningar.

202. Hafva vissa fruar en gång fått i sina hufvuden, att de "nödvändigt", för att kunna visa sig i det eller det sällskapet, "måste" hafva den eller den grannlåten, så lemna de sina män ingen rast eller låta förr, än denna deras lystnad blifvit tillfredsställd.

203. Det gifves en icke ringa mängd fruntimmer, som, utan att egentligen räknas till klassen af de "fallna", likväl ockra med sina behag och synda mot det sjette budet. För sina ynnestbevis kunna de dock på intet sätt förmås att emottaga penningar (fy! "det vore bra lågt och lumpet"); men deremot låta de sig dyrbara "presenter" mycket väl behaga. De vilja åtminstone bibehålla skenet af anständighet, ehuru, enligt Anna Maria Lenngrens utsago, denna dygd icke lär hafva utöfvat något synnerligt välgörande inflytande på sederna, ty när den "kom", så "försunno" dessa.

204. Den största och farligaste fiende, som fruntimmerna hafva, är lyxen; men likafullt räkna de den bland sina mest förtroliga, pålitliga och älskvärda vänner. Sådan är qvinnonaturen.

205. "Ungkarlslifvet sällast är", heter det i en svensk visa; men denna visa skulle aldrig hafva blifvit skrifven, om fruntimmerna hade varit och vore hvad de verkligen borde och kunde vara. Deras böjelse för flärd af alla möjliga slag och under alla möjliga former; deras åsidosättande af nästan alla husliga pligter, till och med af den mest naturliga bland dem alla, moderspligten; deras ombytlighet, deras nyckfullhet, deras tanklöshet, deras ständiga jägtande efter nöjen och förlustelser, äfven om tillfredsställandet deraf skulle medföra mannens och i följd deraf hela husets ruin, — allt detta och mera dylikt afskräcker männen från att med dem ingå förbindelser, som skulle göra lifvet till en oafbruten kedja af sorger och bekymmer i stället för en sådan af ömsesidig belåtenhet, trefnad och glädje.

206. Så föraktliga och usla de s. k. "allmänna" fruntimren än kunna vara, hafva de dock i allmänhet en last mindre, än många af de s. k. "ärbara", nemligen hyckleriet: De gifva sig icke ut för annat, än hvad de äro, och den, som icke vill hålla till godo med dem såsom sådana, för honom gifves det ju alltid tillfälle att försöka sin lycka hos -- de s. k. "ärbara".

207. I dag dör en mor; några få veckor der-efter faller måhända hennes efterlemnade dotter i någon af de många snaror, som befinna sig rundt omkring henne. Och hvarföre? Jo derföre, att hon hade en mor af det vanliga slaget.

208. Hvad lockburar äro för foglarne samt agn och bete för fiskarne, det äro maskeradbalerne för en mängd fruntimmer. Af etthundrade fruntimmer, som med förkärlek bevista dylika offentliga nöjen, äro eller blifva minst två tredjedelar skökor. En maskeradbal, till och med om den anställes af den s. k. "*le beau monde*" (den förnäma verlden) är och blir alltid en lasternas vexelundervisningsskola.

209. Man har i sednare tider påfunnit metoder, medelst hvilka man kan få sparris, potatis, jord-

gubbar, champignoner o. s. v., att mycket hastigt växa till en ovanlig storlek. De mödrar, som lika hastigt vilja utveckla sina döttrars själsförmögenheter, i synnerhet hvad beträffar "konsten att älska", behöfva blott låta dem besöka några maskeradbaler, och — ändamålet skall med fullkomlig säkerhet vara vunnet.

210. I våra dagar finnes näppeligen mera någon sann kärlek. Såsom ersättningsmedel begagnar man galanteri och kurtis.

211. En stor del fruntimmer har i sednare tider börjat med hög röst poeka på sina "rättigheter". Förebrår man t. ex., om ock i de allralindrigaste och mest valda ordalag, en kvinna derföre, att hon röker cigarr, snusar, spelar, umgås med män af högst tvetydigt rykte e. a. d., så blir alltid, mången gång i en mycket moquant ton, hennes svar: "Ja, hvem kan förbjuda mig det? Det är min rättighet. En kvinna är lika fri som en karl. Herrarne röka, snusa, tugga tobak, spela, dricka, kurtisera; hvarföre skulle icke då vi fruntimmer få taga oss samma friheter?" — Åhjo, hvarföre icke, I värda, manhaftiga och emanciperade damer — hvarföre icke! Mot dessa edra frihetsträfvanden hafva vi blott en enda anmärkning att göra, den nemligen, att den dyrbaraste gåfva, med hvilken naturen utrustat eder, er qvinlighet, ert bästa och oskattbaraste palladium mot all den råhet, alla de förförelser och alla de snaror, af hvilka I ären omgifna, derigenom går förlorad. Gracerna fly de läppar, som lukta af tobaksrök och starka drycker; amorinerne öfvergifva de ögon, som fördjupa sig i åskådandet af kortleken; kyskhetens blomstergördlar falla från de midjor, som låta sig omfamnas af män med ett tvetydigt eller dåligt rykte; blygsamhetens och huslighetens genier trifvas icke i de gemak, der man åt den idöl, som man kallar "fruntimmers-emancipation", uppreser altaren. Vi lyckönska eder till er frihet, ert oberoende, er utöfning af edra "obestridiga rättigheter"! Men ve de män, som ur eder krets taga sig följeslagarinnor

genom
blifva af
verld.
212
af såd
"polit
en mä
Spanie
om at
nadt
heter,
annat
ett år
varan
förmä
Portu
namn
kraft
land
nejl
egan
på
"b
i al
att f
mets,
forski
Om l
förmä
är, d
men
borde
gerlig
tiden
i hau
21
nen f
Amer
cipera

genom lifvet! Ve de döttrar, som i framtiden skola blifva arftagerskor till dessa edra frihets-idéer! Ve den verd, öfver hvilken I en gång kommen att herrskala

212. Det är dock icke blott på "rättigheter" af sådan art, som de nyssnämnda, utan äfven på "politiska rättigheter", som man nu för tiden hör en mängd fruntimmer pocka. En icke ringa del af Spaniens damer har välvilligt och naivt dragit försorg om att visa verden huru förståndigt och högsinnadt kvinnorna skulle begagna sig af dylika rättigheter, i händelse de, hvad dem beträffar, på ett eller annat sätt skulle få sin vilja fram. För något öfver ett år sedan öfverlemnades nemligen åt Spaniens dåvarande högste styresman, Serrano, genom trenne förnämna damer, markisinnorna af Saniago, Zugasti och Portugalete, en med 15,000 (femtontusen) qvinliga namnunderskrifter försedd petition, i hvilken på det kraftigaste ifrades och protesterades mot ... den i landet rådande sedeslösheten — skulle man tänka; nej! *mot religiös frihet och fördragsamhet* ... De maktägande i landet erinrades nemligen i denna petition på det allvarligaste om deras ofrånvikelig pligt att *"bibehålla den romersk-katholska och apostoliska tron i all dess integritet och renhet"*, d. v. s. uppmanades att fortfarande hålla det spanska folket under påfvedömet, jesuiternes och munkväsendets förfäande, all religiös forskning och offentlig tankefrihet förintande slaf-ok. Om hvad presidenten Serrano för tillfället svarade den förnämna, qvinliga deputationen hafva, så vidt känt är, de svenska tidningarne icke haft något att förmäla; men att den vanvettiga petitionen fått sin plats under bordet, kan man finna af de både i religiöst och borgerligt hänseende frisinnade åsigtter, som sedan den tiden i Spanien gjort sig gällande, både i ord och i handling.

213. Afven Hr G. Unononius har, i sina "Minnen från en sjuttonårig vistelse i nordvestra Amerika", meddelat ett prof på huru dylika "emanciperade" kvinnor i deras samhällsförbättrande ifver

gå till väga. "På flera ställen", säger han, "har hänt att fruntimmerna i filantropiskt nit för nykterhetsreformer beväpnat sig med yxor, hammare, jernstänger etc., och i så tättslutna kretsar som krinolinerna medgifvit, ryckt ut till storms emot källare, värdshus, krogar, magasiner och andra ställen, der spritdrycker varit förvarade. Att man, för att afvärja anfallet och frälsa sin egendom, tillbommat dörrar och fönster samt gömt undan fastagerna, har tjenat till intet. Dörrarne hafva blifvit sprängda och de belägrande icke lemnat platsen förr, än de, ransakande alla vinklar och vrår, sönderslagit hvarje fat, kagge, krus, butelj e. a. d., som innehållit den för dem (för tillfället) förhatliga varan. De värdshusvärdar, som icke ansågo sig manstarka nog att förekomma den hotande sköflingen, i händelse den anryckande fienden lyckats intränga inom deras forskansningar, hafva ibland sökt underhandla; men inga andra fredsvilkor hafva blifvit antagna än de, hvarigenom värdarna förbundo sig att genast hålla ut de farliga dryckerna och för framtiden högtidligt förpligta sig att aldrig mera försälja en droppe spirituosa. På några ställen har man icke haft någon annan utväg än att underteckna dylika fördrag, ty de fina, marmorhvita händerna hafva befunnits vara ganska skickliga i att slunga hvarjehanda missiler (kastkroppar) mot fästenas försvarare, hvilka alltså blifvit försatta i en ganska kritisk belägenhet. Ut i en stad i Ohio framryckte en sådan fruktansvärd styrka, som den här ofvan nyligen skildrade, emot det förnämsta hotellet. Egaren deraf, som öfverskattade sina egna krafter, att, när han så funne för godt, kunna fördrifva fienden (qvinnohären) från sitt område, lät honom obehindrad komma in i källarsalen. Såsom han sjelf uttryckte sig, fann han likväl snart, att han hade framför sig de mest oregleriga och bullersamma kunder, han någonsin haft att göra med. Peremptoriskt fordrade de nycklarne till källarn, och då dessa vägrades dem, skredo de till de mest fruktansvärda hotelser, som det var intet tvifvel om att de ämnade

verkst
sig på
namn
för
det s
sådan
skräck
anfall
andra
öl ra
tre h
allmä
ning,
"sam
bragd
of hi
:
disku
me
vara
tigh
kär
ligan
dock
liga
lar",
grän
verld
eller
hvem
I väl,
lande
edra
läror
smink,
21
emanci
"Minne
återgift

verkställa. En af stadens magistratspersoner infann sig på stället, befallande våldsverkarinnorna "i lagens namn att skingra sig och draga hvar och en till sitt för att ombesörja fredligare värf". Fanatismen för det s. k. "goda ändamålet" hade likväl uppnått en sådan höjd, att icke ens lagens hotelser kunde afskräcka dem från att utföra sitt beslut. På detta sätt anfölls det ena värdshuset och magasinet efter det andra; fastager sönderslogos, och bränvin, konjak och öl rann i strömmar på gatorna. Sköfvingen fortfor i tre hela timmars tid, midt på ljusa dagen, under en allmän, till det högsta spänd sinnesstämmning. En tidning, som omtalade dessa (af den "emanciperade" och "samhällsförbättrande" qvinnoskaran föröfvade vålds-) bragder, försäkrade att i spetsen för den voro "*ladies of high respectability*" (damer af stort anseende).

214. "Vid en offentlig sammankomst, der man diskuterade qvinnans s. k. emancipation", berättar samme skriftställare, "påstod en af talarne i stubb det vara ett intrång på hennes af Gud gifna fri- och rättigheter att vilja tvinga henne till att inskränka sin kärlek till blott en enda man. Hon tillfogade ytterligare, att fastän hon hade en man, så ansåg hon sig dock vara gift med hela människoslägtet (den manliga delen af detsamma naturligtvis). "Alla karlar", sade hon, "äro mina män, och jag hyser en obegränsad kärlek till dem alla". "Hvad angår det verlden", fortfor hon sedan, "om mina barn hafva en eller tio fäder? — Jag sjelf har rätt att bestämma hvem som skall blifva far åt min afföda." — Kunnen I väl, I "manhaftiga", tobaksrökande, spelande, dobblande och äfventyrsälskande amazoner, läsa dylika, af edra medsystrar förkunnade, "samhällsförbättrande" lärör utan att ródna, till och med midt igenom det smink, som färgar kinderna på många af eder?

215. Medan vi äro inne på kapitlet om qvinnemancipationen torde följande af samme förf. i hans "Minnen" meddelade anekdot förtjena att anföras. Vi återgifva densamma med hans egna ord: "Ett bantåg

var just på punkten att afgå, då ett ensamt fruntimmer trädde in i en af vaggorna. Alla platser voro der upptagna. Konduktören anmodade en ung herre, som intagit en ganska beqväm ställning i en af de elastiska stolarna, att lemna plats åt den nya passageraren. Den unge herren, som derigenom (genom att åtlyda den erhållna tillsägelsen) måste tillryggelägga kanske ett godt stycke af vägen stående, beredde sig dock till att visa damen den under sådana förhållanden vanliga höfligheten; men fick emellertid liksom en ingifvelse att fråga: "Madame! om jag icke misstager mig, så är ni en medlem af kvinnörätts-samfundet och förfäktar de nya satserna rörande kvinnans emancipation?" -- Frågan, framställd med mycken artighet, besvarades jakande. "Välän", återtog den unge mannen, "i så fall har ni ställt er på samma punkt med oss gentlemän. Den artighet, hvilken jag eljest skulle varit mycket glad att visa ert kön, kan nu icke komma i fråga. Jag behåller min plats, och ni, såsom emanciperad kvinna, får taga er fram bäst ni förmår. Efter att hafva yttrat dessa ord återtog han helt makligt och ogeneradt sin förra ställning, applåderad af dem, som varit vittnen till uppträdet. Förhållandet var verkligen att ifrågavarande dam, som ännu var i sina blomstrande år, just återvände från en fruntimmers-sammankomst, i hvilken hon och andra diskuterat och hållit offentliga föreläsningar öfver kvinnans emancipation. Den mest värtaliga föreläsning i detta ämne var dock troligen den, som (på sätt ofvan berättats) helt oförmodadt kom att gifvas på jernban-tåget."

216. Det är en högst egendomlig företeelse hos vissa fruar, att deras högmod, deras egenkärlek, deras anspråk på att blifva tjsade och uppmärksammade växa i proportion med de befordringar eller andra utmärkelser, som under tidens lopp blifva deras män till del. En slik fru, hvars man nyligen t. ex. blifvit riddare af någon orden, erhållit ett högreembete, eller bekommit en titel, som berättigar honom till en

högre
högre,
af hen
dylik
blifvit
jal de
jemm
sin m
hvarke
nes nä
hon.
fruar,
fundig
lyder,
sängen
hand,
en el
botter
merit
sig
märk
rykt
dorn
då d
nu t
till fö
äro b
godtfr
"för
passa
sige o
uppnå
De sk
putation
ärender
göra sig
de af d
äro, des
hvilka

högre plats i rangrullan, bär genast sitt hufvud vida högre, än förut, blickar med mera stolthet ned på dem af hennes medsystrar, hvilkas män icke erhållit en dylik utmärkelse, och anser sig sjelf derigenom hafva blifvit fullt ut så mycket hedrad, som mannen, — ja! det går ej sällan så långt, att om denne med jemnmod och utan att på något sätt förhäfva sig bär sin medgång, får han för sin kärälskeliga äkta hälft hvarken rast eller ro förr, än han, åtminstone i hennes närvaro, visar sig lika högdragen och uppblåst som hon. I synnerhet är detta förhållandet med sådana fruar, hvilka, innan de genom tusende knep och illfundigheter, genom lock och pock, såsom talesättet lyder, ändtligen lyckats få fast fot inom den äkta sängen, gått man och man emellan ur hand och i hand, liksom andra bytesvaror. Vill då ödet, att de en eller annan gång stöta på män, som i grund och botten känna både deras karakterer och deras fordna meritförteckningar samt i följd deraf icke kunna förmå sig att egna dem samma gärd af aktning och uppmärksamhet, som de visa andra fruntimmer, hvilkas rykte är obefläckadt, så kommer hos de pösande pad-dorna den svarta gallan riktigt i jäsning, och de svära då desse män ett evigt och outsläckligt hat. Fogar nu tillika slumpen så, att de personer, som de gjort till föremål för urladdningen af sin ilska, i någon mån äro beroende af deras mäns ynnest, bevågenhet, för-godtfinnande e. a. d., så hvila de icke förr, än desse "för den kära husfredens skull", måst lofva dem att passa på tillfälle för att riktigt "qväsa" de uppstud-sige och visa dem hvad deras frid tillhör. För att uppnå ett sådant mål sky slika qvinnor ingenting. De skona icke ens sina egne mäns värdighet och reputation, i händelse desse, under uträttandet af deras ärender, skulle råka att förlöpa sig, ja till och med göra sig löjlige. Ju svårare och ju mera blindt lydige de af dessa furier i qvinnogestalt begagnade verktygen äro, desto bättre för dem, hvilkas ärender de gå, och hvilkas planer de söka genomdrifva. Att dessa kunna

korsas, tillintetgöras, ja ej sällan framkalla fruktansvärda repressalier, det inse de icke. En uppretad kvinna liknar en skenande häst: hon tänker på ingenting annat, än tillfredsställandet af sin koller.

217. Det är dock icke nog med att slika fruar, på sätt här ofvan skildrats, blifva rigtiga plågoris för de män, som, frivilligt eller ofrivilligt, nöjde eller nödgade, dragit dem ur dyn upp till sig på fast, om och ojemn, törnbevuxen mark. Det går nästan ingen enda dag förbi utan att de bereda dem nya bekymmer, nya marter, nya förödmjukelser. Än komma de med den ena och än med den andra klagovisan. Än hafva de mött herrarne A. och B. hvilka icke helsat nog artigt på dem; än hafva de råkat mamsellerna C. och D., "hvilka burit sig så underligt åt" och knappast talat vid dem; än hafva de på en ångbåt sett herrar E. och F. sitta tillsammans, pratande och skrattande, naturligtvis om och åt dem; än har enkefru X. lofvat att komma på ett "kafferep"; men ej infunnit sig, och än har friherrinnan Y. väl kommit, men varit så tvär och moquant, att "det riktigt varit en skam åt det", eller har fru Z., "utan att mena det", berömt tyget i deras "simpla" klädningar o. s. v. från alfabetets början till dess slut. Allt detta och oräkneligt mycket annat går ut öfver de stackars männen, emedan det naturligtvis är deras skull att deras hustrur icke, vare sig i det allmänna eller enskilda lifvet, åtnjuta den aktning och vördnad, som deras (det vill egentligen säga männens) samhällsställning ovilkorligen kräfde. Sina egna fordua "ställningar och förhållanden" förgäta de deremot helt och hållet. Förnedring och upphöjelse äro, hvad slika fruar beträffar, för dem fullkomligt främmande ord, ehuru de begrepp, de innefatta, omedvetet inom dem göra sig gällande, esomoftast på ett lika löjligt som ömkligt sätt. Låt blott någon händelsevis råka att berätta något drag, något knep eller någon intrig, som liknar de af dem begångna eller begagnade, och de skola genast tro, att man med denna berättelse

ärsytat de
med dem
minnen,
olämpad
de sig i
hvarje hv
eller sar
lingar, s
de odräg
sig sjelvi
hufvuden
ständigt
desse n
lunda d
den en
kommü
dy up
slika
skulle
lump
nom

vi o
komm
vett.
eller
nas t
fall, n
kunnat
hvilken
andra
hade v
eller b
ves näp
se dessa
af mäns
att enhv
uppmärk
kunna eg

åsyftat dem och deras beteenden. Eller låt någon med dem skämta på ett sätt, som erinrar om fordnas minnen, och de skola genast finna sig träffade, förölämpade. Misstänksamma ända till ytterlighet, tycka de sig inom den krets, der de för tillfället äro, i hvarje hviskning, hvarje vexlad blick, hvarje skämtsamt eller sarkastiskt infälle af deras omgifning, se handlingar, som åsyfta eller angå sig. Derigenom blifva de odrägliga, icke blott för deras omgifning, utan för sig sjelfva och i synnerhet för sina män, öfver hvilkas hufvuden de i sista hand under en eller annan form ständigt tömma alla vredenes skålar. Visserligen äro desse män på sätt och vis värda det öde, som sålunda drabbar dem; men så få de ock dyrt plikta för den enfald, det lättsinne eller den kortsynthet, som kommit dem att tro, det de af dylika ur samhällets dy uppdagna paddor skulle kunna skapa svanor, af slika från sophögarna hemtade bränn-nässelplantor skulle kunna uppdraga doftande rosenbuskar, af sådana lumpna kiselstenar skulle kunna bilda diamanter genom att infatta dem i guld.

218. Apropos infatta kiselstenar i guld, så erinra vi oss att det finnes qvinnor, som visa sig vara fullkomligt inkapabla af all bildning, allt vanligt lefnadsvett. Detta gäller icke allenast inom de s. k. lägre eller sämre klasserna, utan äfven inom dem, som räknas till de s. k. högre eller bättre. Icke få äro de fall, när det visat sig att det af simpel ladugårdspiga kunnat blifva en dam, som förstått att skicka sig inom hvilken finare societet som helst, då det deremot å andra sidan, hvad bildning och savoir vivre beträffar, hade varit klokast och bäst att förflytta den välborna eller högvälborna fröken till — ladugården. Det gifves näppeligen något mera lumpet eller futtigt, än att se dessa fruar, fröknar eller mamseller, som, på grund af mäns eller fäders börd eller samhällsställning, fordra att enhvar, som nalkas dem, skall visa dem samma uppmärksamhet och aktning, som desse män eller fäder kunna ega ett slags rätt att pretendera, dem, hvilka

knappast kunna öppna munnen utan att säga en dumhet; dem, på hvilka vett och bildning icke utöfva mera inflytande, än ett fint polerstål på ett stycke bly; dem, på hvilka mäns, fäders och en bildad omgifnings föredömen, eller i tysthet meddelade tillrättavisningar, icke verka mera, än solstrålarne på belysningen i en hvälfd källare, hundrade alnar under jorden. Ständigt och jemnt bryter den medfödda råheten igenom den påsmetade konventionela fernissan, liksom de smutsiga vattenbubblorna arbeta sig upp ur äfjan, när man rör omkring i den med en lång stång. Huru-dana slika qvinnor skola blifva såsom hustrur, mödrar, styfmödrar och matmödrar, är lätt att inse. De varda mera en förbannelse, än en välsignelse, i de hem, i hvilka de föra eller en gång skola komma att föra maktens insignier, dessa må nu bestå i toffeln, eldtången, nyckelknippan, eller hvilket annat "tillhygge" som helst, allt efter som lynnet eller slumpen sätter dem dessa "den husliga sällhetens" argumenter i händerna.

219. Till och med sjelfve påfven, den beskedlige, men af sina kardinaler alldeles bortkollrade Pio nono, har för icke länge sedan funnit sig föränlåten att på det kraftigaste uppträda mot den bland det täcka könet rådande mode-yrseln, för att ej säga modefräckheten. Bland annat har han lagt nyssnämnda kön på hjertat "att besinna, det all dess ära och anseende bör komma inifrån och alltså icke kan vinnas genom någon glans utifrån, allraminst genom flärd och fåfånga i lefnadssätt och klädedrägter. En qvinna, som eger ett rent hjerta, ett upplyst förstånd, sin mans och sina barns odelade kärlek och tillgifvenhet, behöfver ej yttre prydnader för att vinna en aktning och ett anseende, som inga juvelsmycken, voro de än aldrig så dyrbara, mäktas fördunkla."

220. Nu för tiden hör man sällan eller aldrig talas om dueller, som egt rum för fruntimmers skull. Männe icke orsaken till detta förhållande ligger deri, att det gifves så få fruntimmer, hvilka kunna anses

värda at
spel?

221.
qvinno

lagar om
cretior e

222
roa sig

täcka l
kurtis

223
och sje

fruntim

na spe
224

sig ö

der e
märk

frunt
visa.

de
den

lyck
nan

af e
dessa

som
dens

på d
mot

s. k.
ett st

folkm
en gå

"
väckan

sig till
göra e
sträfv

värda att männen för deras skull sätta sina lif på spel?

221. I våra tider skulle lagstiftarne gerna, hvad kvinnor öfver 15 år beträffar, kunna upphäva alla lagar om våldtäkt. Det finnes numera hvarken Lucretior eller Tarquinier.

222. En stor del fruntimmer likna barn, som roa sig med skallror. De skallror, på hvilka det täcka könet sätter mest värde, äro moderna och kurtisen.

223. Tre fjerdedelar af mankönet sakna kraft och sjelfaktaing. Vore icke så förhållandet, så skulle fruntimmerna aldrig kunna spela den roll, som de nu spela.

224. Naturen ville icke att qvinnan skulle höja sig öfver mannen i andra än sådana hänseenden, der en qvinna, i detta ords mest sköna och ädla bemärkelse, står oupphinnelig. Nu sträfva emellertid fruntimmerna af alla krafter att lösgöra sig från denna visa, af naturen sjelf dikterade subordinations-lag, den de kalla "despotism" eller "tyranni". Få nu se om denna deras naturvidriga strid för dem medför lycka eller olycka! Sanningen fordrar dock det erkännande, att icke på långt när alla kvinnor äro fattade af emancipations-vurmen. Tvärtom har samlaren af dessa "spegelbilder" ganska ofta träffat fruntimmer, som dels förlöjligat, dels på det kraftigaste ifrat emot densamma. Äfven offentligt, i tal och skrift, hafva på den sednare tiden kvinnor haft mod att uppträda mot emancipations-idéen, så vida den rör kvinnans s. k. "politiska rättigheter". Bland andra har på ett stort, i den amerikanska staden Brooklyn hållet folkmöte en miss Emma Webb yttrat följande, på en gång sanningsenliga och behjertansvärda ord:

"Jag känner intet vidrigare, intet mera afskyväckande, än aanblicken af en man, som söker göra sig till qvinna — om jag ej möjligen derifrån vill göra ett undantag för aanblicken af en qvinna, som sträfvar efter att likna en man. Sådana andens och

moralens villfarelser äro alltid stridande mot naturen, och om de ej härflyta af dårskap, måste de ha sin orsak i ett sedligt förderf. Behagets milda, ljufva, öfvertygande kraft gör qvinnan tusen gånger mäktigare att böja mannens styfva sinne, än de flödaude argumenterna af dessa å själens, eller snarare å tungans vägnar rikt utrustade qvinnor, som nu söka göra sig viktiga i världen, En vredgad qvinnas tunga är gentemot mannen lika maktlös, som kärlekens och ömhetens leende är allsmäktigt. *Qvinnan utöfvar för närvarande minst lika mycken despotism öfver mannen, som mannen öfver qvinnan.* Det gifves på jorden ingen sådan envådsherrskare, som frun kan vara i sitt hus, om hon så vill. Men hon måste då bruka detta sitt herravälde *med saktmodighet och älskvardhet.* Eftertrakta då qvinnorna en ännu ytterligare utvidgning af sin redan nästan oinskränkta makt? Genom deltagande i det offentliga lifvet kunna de icke vinna detta mål, endast förlora i större eller mindre mån *den* makt, de redan besitta. Genom röstsedeln skall qvinnan aldrig kunna utöfva en sådan makt öfver mannen, som nu genom *qvinlighetens* tjusning. En enda bildad, öm och hängifven qvinna skall i den husliga kretsen, om tillfälle dertill erbjuder sig, kunna inverka mera på landets lagstiftning, än tiotusen blåstrumpor, hvilka på offentliga sammankomster ge luft åt sina känslor."

225. Ett annat amerikanskt fruntimmer har för något öfver ett år sedan, vid ett i Boston hållet folkmöte, yttrat sig vidt och bredt öfver de begge olika könens inbördes förhållanden till hvarandra. Hon slöt sitt, af bifallsyttringar och skrattsalvor ofta afbrutna, mycket långvariga föredrag med följande ord: "Och alltså tror jag mig härmedelst på det tydligaste och ovederläggligaste hafva bevisat hvilken kolossal dumhet karlarne begå, när de löpa efter oss fruntimmer. Lyckligtvis inse dock dessa "skapelsens herrar" icke detta deras misstag: de inse icke, att, om de, under loppet af ett år, eller så — något mer eller mindre

gör icke till saken — låtsade sig icke det ringaste fråga efter oss fruntimmer, så skulle vi, gifvande alla emancipations-idéer, allt rätthafveri och alla öfverdrifna anspråk på båten, löpa efter dem, karlarne, tills både förföljande och förföljde af trötthet dignade omkull öfver hvarandra och sålunda på det naturligaste sätt i verlden gjorde ett slut på tvisten om hvilketdera könet, som bör ega företräde framför det andra — en tvist, som aldrig civiliserade människor emellan skulle hafva kunnat uppstå, om kvinnorna i hela dess omätliga vidd förmått uppfatta sin bestämmelse och följaktligen vetat att derefter rätta sina anspråk.”

226. Man hör så ofta klagas öfver, att kvinnorna” aldrig göra någon ting med *sammanhang*.” Samlaren, hvilken, såsom titeln på detta opus utvisar, är en ”gammal fruntimmerskännare”, kan försäkra att denna klagan är högst orättvis. Låt t. ex. ett fruntimmer skära sönder ett par sillar, ämnade att fram sättas på ett bränvinsbord, och jag vågar hålla hundra mot ett, att man skall få ”handgripliga bevis på att denna klagan blott är ett gement förtal.

227. Sedan kvinnornas eröfringstid är förbi, blifva de andeliga, i stället för världsliga, hycklerskor. De hafva sina älsklingspredikanter, sina favoritkyrkor, sina andakts-stunder m. m. d. — allt i akt och mening att dermed göra ”Gudi en behaglig gerning” och ”vinna evinnerliga lifsens krona.”

228. En betydlig del af nutidens fruntimmer har förlorat sin naturliga, blygsamma och älskvärda karakter. Också hafva de nu för tiden vida mera tillbedjare och smickrare, än verkliga och uppriktige vänner.

229. När fruntimmerna icke mera, såsom förut, vilja eller kunna förvärfva sig högaktning på samma gång som kärlek, så blir följden deraf, att de, sedan deras blomstringsperiod är förbi, blifva öfverlemnade åt sig sjelfva, utan att någon af deras fordne tillbed-

jare delar deras fröjder eller deltagar i deras bekymmer.

230. När träta uppstår emellan man och hustru, är det visst icke sällsynt att mannen har orätt; men om han än hade aldrig så rätt, blir detta sällan eller aldrig erkändt af den tvistande hustrun, som alltid finner sig vara den förolämpade.

231. Den roll, som ett ungt fruntimmer har att spela här i lifvet, medför stora, mången gång öfvervinneliga, svårigheter. Tidigt invigd i alla koketteriets hemligheter, ävensom i de olika och mångfaldiga sätten att med konstens tillhjälp förhöja sina behag, eller dölja sina lyten, ålägger man henne inga andra pligter, än dem, som angå konsten att söka behaga; men dessa pligter fordrar man att hon skall utöfva på ett sätt, som står i uppenbar strid med den undervisning och den uppfostran, som hon erhållit. Hon skall behaga utan att vilja synas göra det; hon skall bemöda sig om att vinna hjertan, utan att sjelf visa sig ega ett sådant; hon skall synas kall och döf för det smicker, man slösar på henne, utan att kunna hindra dess gift att sprida sig till alla delar af hennes väsende — korteligen: hon skall synas känslolös, utan att vara det, och likväl göra eröfringar. Det fanns i fordna dagar ett plågoresdkap, som kallades prokrustes-säng. I moraliskt hänseende och nu för tiden motsvarar "konsten att behaga" just en sådan. Nästan hvarje s. k. "bättre" fruntimmer måste underkasta sig tortyren på en sådan, för att derefter och derigenom komma i — brudsängen.

232. Den qvinna, som icke är född till att blifva ett helgon, varder näppeligen ett sådant. Hon stannar vid att blifva en hycklerska. Ler hon, så är det "opassande"; gråter hon, så är äfven det på tok; ger hon någon gång luft åt sitt hjertas öfverflödande känslor, så beskärma sig mödrar och tanter öfver hennes "yrhet", hennes "framfusighet", hennes oförmåga att "lägga band på sig"; visar hon sig liknöjd, kall, så stöter hon ej sällan ifrån sig ett hjerta,

som hon innerligen gerna skulle önska vinna, och är hon ömsom varm och ömsom kall, så blir hon utropad för en kokett, som "leker med hjertan." Med ett ord: hon får vara allt annat än det, hvartill naturen danat henne, neml. att vara — qvinna.

233. Antalet af fruntimmer, som "stå på den öfverblifna kartan", är utomordentligt stort. Äktenskapet har i våra dagar blifvit ett tryckande ok, som något hvar söker att undfly.

234. Hvad skulle väl forntidens matronor säga, om de såge nutidens unga damer frivilligt förbliwa ogifta, försvara coelibatet och lefva i ett slags manlig oafhängighet? Gilla det skulle de säkerligen icke.

235. Den, som för några och tjugo år sedan följde med tidningslitteraturen, erinrar sig utan tvifvel namnen Lola Montez och Sophie Sager. Om den förra läste man, att hon, när hon på sin konstresa kom till norra Amerika, der enhvar hvit qvinna på sätt och vis betraktas såsom "tabú" (fridlyst) gång efter annan tog sig friheten att med sitt ridspö tillrättvisa hvarje mansperson, som icke råkade vara eller göra henne "till lags." Om den sednare åter både läste man och visste mången af egen erfarenhet att berätta, det hon, så att säga, "tum för tum" sålde sina ynnestbevis, och ve den, som icke uppfyllde den mellan de begge kontrahenterna träffade öfverenskommelsen! Huru många efterföljerskor denna sistnämnda i den qvinliga emancipationsvägen lyckats vinna, är svårt att säga; men att den beryktade Lola helt nyligen fått en sådan, hafva de amerikanska tidningarne berättat. En viss Elise Holt från Strandtheatern i London, hvilken, för att tjusa den manliga världen, för omkring ett år sedan begaf sig till Kalifornien, blef så uppbragt öfver en, uti en St: Franciscotidning synligblifven, för hennes præstationer icke fördelaktig recension, att hon, beväpnad med en smidig käpp (kanske äfven ett ridspö) fyra särskilda gånger begaf sig upp på nyssnämnde tidnings byrå i akt och mening att gifva dess utgifvare, en herr Murott,

en i hennes tanke välförtjent upptuktelse. Till all lycka för redaktören, råkade han dock att alla fyra gångerna vara borta från tidningsbyrån och slapp alltså helskinnad undan den uppretade, emanciperade skönheten. Se sådana skola de emanciperade qvinnorna vara, eller — blifva!

236. När börjar ett ogift fruntimmer blifva gammalt? frågades en gång och svaret blef:

- 1) Då hon suckar för hvar gång det talas om bröllop.
- 2) Då hon lägger sig till katt och uppammar den med mjölk.
- 3) Då hon på sängen läser kärlekshistorier.
- 4) Då hon under ett samtal håller handen för munnen för att icke visa bristerna i sina tänder.
- 5) Då hon alltid klagar öfver drag.
- 6) Då hon jemt och ständigt talar om karlarnes nedrighet.
- 7) Då hon förbjuder sin piga att ha fästman.
- 8) Då hon går och lägger sig i natt-tröja och strumpor.

Det sista lärer vara det tillförlitligaste kännetecknet.

237. Gamla ogifta fruntimmer äro i allmänhet mera ondskefulla, klanderlystna, snåla och trätgiriga, än de, som hafva männer och barn.

238. Äktenskapets oupplöslighet eller svårlöslighet föranleder mycket ofta äktenskapsbrott. Då man antingen alldeles icke, eller ock blott med stor svårighet, kan få äktenskapsbandet upplöst, så söndersliter man det, liksom Alexander den Store med sitt svärd sönderhög den gordiska knuten.

239. Mången ung qvinna, som i fädernehemmet synes undfallande, försagd, blyg och fitig, blir såsom hustru gensvarig, trotsig och befallande samt tänker vida mera på sina nöjen, än på sina husliga pligter. Hvad kan väl vara orsaken till denna plötsliga förvandling? Måne den ej bör sökas i de föredömen, som andra gifta fruntimmer draga försorg om att hon icke kommer att sakna?

240. I fornda dagar straffades äktenskapsbrott

med döden. Stadgades och tillämpades i våra dagar en sådan lag, så skulle snart en mängd, både män och kvinnor, mista hufvudet. För "folk-ökningen" skulle en så beskaffad drakonisk lag blifva i hög grad missgynnande.

241. Svaghet kläder stundom en qvinna ganska bra; det veta äfven fruntimmerna mycket väl. De veta, de känna mycket väl, att de blifva mera intressanta genom att visa sig såsom svaga väsenden. Derutinnan bör man söka orsaken till att så många damer låtsas som om de vore opassliga. De tycka om att leka sjuka och finna ett nöje i att klaga öfver sin "stora nervsvaghet." Samlaren känner en viss fru, som ej sällan, när dylika opassligheter påkommo, brukade begifva sig till en sin granne, en ung man, klaga öfver sin sjukdom och fråga honom om han icke hade "några droppar" att gifva henne mot densamma.

242. Oaktadt all sin svaghet, är dock en utomordentlig mängd fruntimmer rigtiga hjeltinnor — på balerna och vid spelborden. Der kunna de i styrka täfva med de fleste män, ja ej sällan öfverträffa desse. Då veta de alls icke om några nervsvagheter, eller andra opassligheter.

243. Bilden af en barnsängshustru, som räknas till de "bättre" klasserna, är en af de mest sorgglustiga, man kan få skåda. Hon är så omgifven af kuddar och dynor, så utstyrd med blonder, spetsar och band, att man i halfdunklet har mycket svårt att leta rätt på hennes lilla ansigte, hvilket mycket ofta småler rätt skälmskt emot barnmorskan eller husläkaren. Barnet, som skulle finna sin första näring vid modersbröstat, ser man dock sällan eller aldrig i bädden bredvid henne. Uppfyllandet af moderspligterna har man redan anförtrott åt en amma, som i nio fall af tio är — "en fallen qvinna."

244. Under den tid, som en gift dam ligger på barnsäng, vankas en väldig mängd visiter och komplimanger. Allt emellanåt skall "det söta barnet" visas, för att blifva begäpadt och berömdt, vore det än så

fult som en bortbyting. Väl nedkomna på gatan flödar dock från de besökande vänninnornas läppar allt annat än beröm, såväl öfver modern, som öfver den lille nyfödde verldsborgaren eller verldsborgarinnan.

245. I fordna dagar skydde man pesten; i våra tider får den vandra omkring på stadsgatorna i qvinnogestalt, esomoftast försedd med sundhets-attest af herrar läkare.

246. I fordna dagar hörde amazonerna *) till undantagen; nu för tiden bilda de inom qvinnoverlden den allmänna regeln; ty af etthundra fruntimmer sakna åtminstone nitio de "liljekullar"**), hvilka så mycket bidraga till förhöjande af ett fruntimmers naturliga behag.

247. En ung man klagade för någon tid sedan öfver den "hjärtlöshet", som nu för tiden utmärker så många fruntimmer. Den vän, för hvilken han androg denna sin klagan, genmälde då helt kort och torrt: "Deröfver är alls icke något att undra eller klaga. Qvinnor, som icke hafva några bröst, kunna ej heller hafva några hjertan". — Samme man utbrast en gång, då han af någon förebråddes att han "alltid ville åt de stackars fruntimren": "Jag! tvertom; jag hyser för dem en alldeles förb...d respekt och vill dem för öfrigt ingenting."

248. Många mödrar, som ännu befinna sig i den ålder, att de kunna göra eröfringar, undvika gerna att i stora sällskaper visa sig vid sidan af sina döttrar, så vida dessa äro vackrare, än mödrarna sjelfva. Vanligtvis lemna de dem då i sällskap med någon äldre, af naturen mera styfmoderligt utrustad väninna,

*) Ordet Amazon kommer af det grekiska alpha privativum och mazòs, som betyder bröstvärta, qvinnobrust. Amazon betyder alltså egentligen en bröstlös qvinna, ehuru ordet sedermera under tidens lopp fått bemärkelsen: en krigisk, tapper qvinna.

**) Icke alltid erhöles dessa det täcka könets kroppsdelar en så poetisk benämning. För icke mer än 130 år sedan fanns det prelater, som från predikstolarne med alla Sinais åskor dundrade mot de blottade qvinnobrösten, hvilka de kallade "djefvelens blåsbelgar."

som skall passera såsom "förkläde" och äfven, i afseende på ändamålsenligheten, d. v. s. uppfyllandet af sitt anförtrodda värf, liknar ett sådant af — det allraminste och kortaste slaget.

249. När rike välustingar på gamla dagar riktigt vilja "moja sig", taga de hand om åtskilliga värnlösa och vackra flickor, hvilka de låta gifva en uppfostran, som — motsvarar syftemålet med deras hjälpsamhet. Ack, hvad dessa stackars flickor ofta blifva afundade af andra, mindre lyckliga!

250. Det gifves äfven "mycket ärbara" matronor, som handla på samma sätt och äfven förstå att göra sig väl betalda för sitt omak med de unga qvinnornas "uppfostran".

251. Så långt har det nu — tack vare våra "upplysta" tider — kommit, att unge män, då det blir tal om det "heliga äkta ståndet", grina som om de skulle sluka i sig ett i vatten utrördt kinapulver.

252. En mycket namnkunnig fransysk skriftställare påstår, att den qvinliga oskuldens klädebonad i våra tider blifvit så förtärd af mal, att man kan se tvärs igenom densamma, utan både lorgnetter och glasögon.

253. När man på gatan träffar en ung man, som ser synnerligen glad ut, kan man nästan alltid vara fullt förvissad om antingen att han nyss blifvit förlofvad, eller ock, att han nyss lyckats göra sig sin förlofvade qvitt.

254. I våra dagar beklagar man näppeligen mera någon enkling, utan tvertom lyckönskar man honom, och han — "tackar af hjertans grund".

255. "Gud ske lof, nu är jag qvitt min plågo-ande!" är ett utrop, som man ofta får höra af män, hvilka nyss blifvit enklingar. Svarar man dem då: "Åh, du blir snart fast igen", så bedyra de på det kraftigaste och heligaste, att de "aldrig mera kunna komma att blifva så dumma".

256. Mången man befinner sig i den egendomliga ställning, att om alla hans "svågrar" skulle

följa liket af hans äkta hälft till dess sista hvilorum, ginge hans omkostnader för begravningsundfågnaden till ett vida högre belopp, än om de uteblefve.

257. En gång kommer säkerligen "hjerat i naturen", kärleken, att upphöra klappa, och det af — brist på näring.

258. "Ingen spindel", yttrar Oehlschläger på ett ställe i sina skrifter, "kan plåga en fluga mera, än en qvinna kan plåga en mans hjerta. Jag har känt s. k. "oskyldiga" unga fruntimmer, som varit så sluga och kalla som den mest illistige diplomat, så stolta öfver sina behag som en gammal minister öfver sitt inflytande. Jag har känt unga, "honna" qvinnor, som förstått att med sina behag och sina ynnestbevis drifva en schackerhandel, lika fint som någonsin en den mest slipade Jude, ja mången gång till och med öfverträffat honom. Olycklig den, som råkar i sådana fruntimmers garn! Först intagande, förekommande uppmärksamhet; sedan suckar, som tyckas framkallade till hälften af längtan och till hälften af vemod; derefter förstulna, men så småningom allt klarare och djerfvare blifvande ögonkast, och slutligen, när mannens hjerta blifvit fångadt i det fint spunna och ännu mera listigt utlagda nätet . . . stolt-het, köld, hårdhet, hån, oförsämndhet, allt under den mest polerade form af höflighet och konvensans." — Spegelbilden är visserligen icke vacker; men för dess naturtrohets skull bör den dock finna en plats i samlingen.

259. "Den husliga sällheten" blir så ofta omtalad och beprisad, att det icke torde skada att en gång få se äfven fransidan af den granna medaljen. Ett väl valdt exempel är, i fall sådana som detta, ofta mera träffande och värtaligt, än en afhandling på flera tryckta ark. Vi vilja fördenskull välja ett sådant, och dertill ett, som är fullkomligt sanningsenligt och som ännu af flere lefvande, fullt trovärdiga, personer kan bevitnas.

För omkring 30 år sedan sutto, på ett af Köpen-

hamns mest glänsande schweizerier, tvenne medelåldersmän fördjupade i ett parti schack, som redan varat i öfver tre timmar. Vid niotiden på aftonen satte sig en annan medelåldersman vid samma bord och tycktes under loppet af ytterligare trenne timmar med största interesse följa hvarje drag, som gjordes af de spelande. Olyckligtvis råkade då den ene schackspelarens fot att stöta till det bord, på hvilket schackbrädet var uppställt, hvarigenom ett par af pjeserna rubbades ur sina resp. ställningar. Tvist om de platser, som de båda pjeserna före stöten innehåft, uppstod emellan de båda spelarne, hvilka dock snart förenade sig om att taga den person, som under loppet af flera timmar åsett deras inbördes täflan i den ädla schackspelskonsten, till skiljedomare. Den ene af kämparne vände sig fördenskull till den intresserade åskådaren med anhållan att han måtte uppgifva de ställningar, som de båda omtvistade schackpjeserna före den inträffade stöten hade innehåft, — en anhållan, som den uppmanade dock sade sig icke kunna efterkomma, dels emedan han icke observerat de ifrågavarande pjesernas lägen, dels emedan *han icke als förstod det spel, som blifvit speladt*. Då nu de begge andre gubbarne yttrade sin förvåning öfver huruleds den af dem till skiljedomare valde främlingen kunnat under en så lång tid åse ett spel, som han icke det ringaste förstod, ja hvars namn han näppeligen tycktes känna, genmålte den tilltalade, i det hanäste sig upp, tog sin hatt och bugade sig för sällskapet, helt lakoniskt: Ursäkten mig, mina herrar, det kommer sig deraf, att jag... *är gift*.

260. Iforntiden älskade verkligen männen sina hustrur och hustrurna sina män af det enkla skäl, att mellan begge parterna rådde en varm och ömseudig kärlek. Nu för tiden hycklar man å ömseudsidor en kärlek, som blott finnes till namnet, icke i verklighete.

261. Den nan, som icke har någon hemlighet

för sin hustru, han är ej värd att man anförtror honom någon sådan.

262. Många fruntimmer hålla före, att man kan reglera en äkta man liksom man reglerar gången af ett ur. Att sådana fruntimmer icke försumma att "tumma" sina män, derom kan man vara fullt förvissad.

263. Om en lag stiftades, hvilken från fruntimmersällskaper bannlyste alla uppstyltade, smickrande och intetsägande talesätt, så är högligen att befara, det man till en början snart i dem skulle lida brist på samtalsämnen. Det är dock lika mycket människens som fruntimmernas skuld att dylika talesätt derstädes florera och behaga.

264. Mot de flesta sjukdomar har man påfunnit botemedel; men den, som kunde påfinna ett sådant mot fruntimmernas tadelsjuka och hvilket vore af den beskaffenhet, att det, utan att beröfva dem bruket af deras tungor, i grund förmådde bota densamma, han skulle vara en af mensklighetens allrasörste välgörare.

265. Hos en mycket stor del af kvinnokönet är fåfången antingen medfödd eller ärftlig; hos *hela* detta kön är den epidemisk (smittosam).

266. Hvad icke ens de i ett brännglas förenade solstrålarne förmå smälta, det försmälter i dem från en skön kvinnas ögon, säger en engelsk författare, mera poetiskt vackert, än träffande.

267. Ett vackert fruntimmer är naturens härligaste prydnad; men skönhet är äfven den farligaste gåfva, som kan falla på en kvinnas lott. Genom grannlåter förlorar dock en skönhet en mängd af sina naturliga behag. En verkligt skön kvinna, som styr ut sig med grannlåter, handlar lika ollokt, som om hon låte infatta en diamant eller en stor äkta perla i ett stycke bly.

268. Unga och vackra fruntimmer spatsera helst tillsammans med fula, för att så mycket mera ådraga sig de förbigåendes uppmärksamhet.

269. Qvinnorna regera tre fjerdedelar af världen, emedan af fyra sådana allraminst tre oinskränkt föra spiran öfver sina män, fästmän, tillbedjare, bröder eller andra manliga släktingar. Och allt detta oaktadt finnes det millioner qvinnor, som helt fräckt våga påstå, att "karlarne äro kärlekslöse tyranner".

270. "Den första tanke, som Loke hade, det var en lögn och den tanken läde han i qvinnobrust", sjunger Tegnér.

271. "Qvinnorna" — yttrar, på ett ställe i sina skrifter, professor A. Törneros — "äro så veka, så milda, så fina, så deltagande, så ömma, så kärleksrika, att man har svårt att finna orsaken, *hvarföre de kunna så litet med hvarandra*. Deras språksamma förtrolighet är ofta ingenting mindre än förtroende. De flesta af det sköna könet äro så hala och falska emot hvarandra, som nattgammal is. Vänskapen får ej fotfäste och vågar sig derföre ej ut på djupet. De äro för höfliga mot hvarandra att formligen bryta ut i osämja, och för giftigt sårande vid ett uppkommet groll att kunna rätt hjertligen försonas. De äro i allmänhet långt listigare emot hvarandra, än emot män."

272. På ett annat ställe yttrar samme vidtfrejdede författare: "Det är ej blott konvensansen, som lagstiftat qvinnans subordinationsförhållande till mannen: det ligger till den grad inplantadt i bådas instinkt, att, då ett omvänt förhållande stundom i verkligheten eger rum, äro begge gerna angelägne att uppehålla skenet af mannens öfverlägsenhet, åtminstone af hans jemnvigt. Så t. ex. i äkta ståndet måste mången gång med rätta mannen duka under; men ändå (likt andra krigförande makter) sjunger han "te deum" midt under det att toffeln sväfvar öfver hans hufvud, blott för att dölja sitt nederlag, — ja! han gör det merendels med segervinnerskans medgifvande, hvilken deremot å sin sida väl aldrig, utan att vara bra förderfvad och elak, vill framvisa de eröfrade benkläderna såsom troféer. Lika litet som en man

skryter med sin svaghet, lika litet sätter qvinnan någon synnerlig ära i sin styrka. Hon vill gerna anse sig sjelf för den lidande, äfven då hennes läge är tvärtom beskaffadt."

273. Samme skriftställare yttrar i sina "Dagboksanteckningar" på något ställe: Kring mannens dygd gå lagen, pligterna och äran på vakt. Till qvinnan tala desse väktare med en aflägsen stämma, liksom utifrån gatan — ifrån det stora allmänna lifvet — men utan att hon hufvudsakligen bestämmes deraf i sina handlingar. Den qvinliga dygden bevakas af en närmare och personligare vård: blygsamheten och gracerna. Tappar hennes känsla laudkänningen af det skickliga — hvilket ej existerar utan en utansida — så är hon, genom bristen på grundsatsers kompass, en vilsefarande på världens haf och hennes dygd ett lättfånget rof för den förste kapare. Sådant inträffar lätt med fruntimmer af ett sangviniskt lynne, då de föra ett vagabondlif i konstens och idéernas rike. Äfven utan onda böjelser och häftiga passioner mister deras känsla genom idéernas allmångörande kraft den säkra sedliga hållningen; ty allt slags universalitet verkar upplösande och förslöande mot qvinnans enskilda natur och bestämmelse. Genom inympning af allmänna grundsatser blir hennes sinnelag nivellerande och slutligen indifferent, och dygden beroende på en cinkadus. Lärdomsyrket är, i allmänhet taget, något onaturligt för det veka könet. I lyckligaste händelsen, om en brinnande lust för studier oegennyttigt drifver dem att försaka andra sysselsättningar för lärdomens, ställas de väl kanske utom skotthåll för sinnliga frestelser; men så blifva de ock snarare könlösa arbetsbin, än verkliga qvinnor. Sämst är deras öde, när de drifva koketteri med öfversinnliga ämnen. Det konstiga och vetenskapliga draperi, hvori qvinnan draperas i afsigt att trolla till sig manfolks kärlek är, liksom den klädning, med hvilken Deianira ville fångsla Herkulis tro-

het — förgiftad och ger moralisk död åt enhvar, som bär densamma.“

274. “Älska var skapelsens förstfödda ljud; Älska blef echot kring hela naturen; Kärlek är kedjan från oss upp till Gud, Kärlek är kedjan från oss ned till djuren“ — sjöng för ungefär ett halft sekel sedan den annars just icke vekligt sinnade Ling. Tiraden är vacker, ja, om man så vill, sublim. Skada blott att innehållet af densamma eger så ytterst föga motsvarande i verkligheten. Det finnes, om man undantager orden Gud, Jesus, djefvul och helvete, i svenska språket näppeligen något enda ord, hvilket så missbrukas som ordet kärlek, det der skall räcka till för att uttömma och uttrycka nära nog hvarje högre tanke och känsla. Den kärlek, som hvilat på sinnlig grund, och det är den allmännaste, borde dock skrivas tjarlek, ty den, som leker vare sig med sinnlighetens eller med annan tjära, han blir i sanning förr eller senare illa besmittad. I fordna dagar var ren kärlek man och kvinna emellan = minne och bar äfven detta vackra namn.

275. “Ersättning åt den kvinna, som man blir qvitt, är en af Englands lagar“, säger Wilkie Collins. Mången man skulle för en sådan qvittblifning gifva en riklig ersättning, äfven om den icke vore i lag föreskrifven.

276. Ni väljer en cigarr, ni pröfvar den, och ni finner att den icke motsvarar er förväntan. Hvad gör ni då? Jo, ni kastar bort den och pröfvar en annan. Märk nu tillämpningen! Ni väljer ett fruntimmer, ni pröfvar henne och finner att hon skulle krossa ert hjerta. Narr, hemta lärdom af ert cigarrfodral! Gif kvinnan på båten, välj och pröfva en annan! Denna icke oäfna maxim är uppställd af Wilkie Collins; men huru många komma väl att ställa sig den till efterrättelse? Liksom man otaligt många gånger suger på en dålig cigarr tills den ändtligen är slut; så drages man ock ofta med en elak kvinna tills döden en gång gör en ända på pinan.

277. Det finnes många typer af gamla damer, yttrar en engelsk tidning, Saturday review, och bland de qvinliga typer af det slag, den framställt, vilja vi, till våra gunstbenägne läsares uppbyggelse, i svenska färger återgifva några af de förnämsta:

Den gamla dam, som är och förblir ett barn ända till slutet; som i det närmaste liknar en gammal vaxdocka, med sitt tunna hår friseradt i genomskinliga lockar och sin lilla koketta mössa, höljd af blommor och brokiga band; som icke förmår höja sig till värdighet och sann qvinlighet; som ingenting vet, icke kan gifva något råd och icke bjuda något skydd, utan tvärtom fordrar allt slags omvårdnad och skydd för sig sjelf, grinande och flinande, som om hon vore på sin höjd sina femton år, — en sådan är för ingen del någon vacker typ af en gammal dam. Men hon är likväl bättre, än den der blinkande och surögda gamla damen, som yttrar allehanda grofheter och som tillbringar sin tid med att klaga öfver förlusten af sina runda, fylliga armar och sina välformade vador, äfvensom öfver den förlorade tid, hvilken aldrig mera kan komma igen. Hon är allt annat än en uppbygglig gammal dam och för ingen del något godt sällskap åt de unga. — Sedan ha vi den ondsinta gamla damen, som grälar på tienstfolket; som i sitt uppförande mot sin sista ogifta dotter liknar en tigrinna och ehuru hon hvarken kan gå eller annars sköta sig, envisas att hålla fast om nyckelknippan och, då så behöfves, endast lemnar den ifrån sig med en arg fräsning och en misstänksam blick. Hon är ett ständigt plågoris för denna sin stackars dotter och håller ända till sistone fast i ledbandet, så fast och hårdt, som hennes gamla skälfvande händer förmå, och behandlar henne alltjemt som en otillräknelig ung slyna, den der behöfver både ledning och bevakning, ehuru dottern redan är en medelålders qvinna. — En tvillingsyster till denna typ är den fula och bistra qvinnan på gammaldagarna, t. ex. den der gamla magra damen med stel rygg, som sitter styf och rak och går

med fasta steg likt en karl; som tyckes vara gjord af guttapercha och som föraktar alla qvinnor, hvilka lida af nervsvaghet och hufvudvärk eller icke kunna gå sin fattiga mil utan att känna sig trötta; en förtorkad gammal dam med stark benbyggnad, utan ett uns fett på sin kropp, men med skarpa ögon, med hvilka hon berömmar sig af att kunna träda på en nål och läsa fint tryck vid ljus-sken; en oförgänglig gammal dam, som ser ut som om ingenting mindre än en jordbäfning kunde göra slut på henne. Hennes ungdomsväninna är nu en fet, pussig, hjälplös gammal dam, insvept i ylleschalar, med en utpräglad fallenhet för att taga sig en får på tand och som vanligen sitter inkrupen i kakelugnsvrån likt en stor lerfigur, som blifvit ditsatt för att torka. För henne hyser den oförgängliga gamla damen ett ogement förakt, som ytterligare förhöjes genom minnet af den tid, då de voro väninnor och rivaler. — "Ack, stackars Laura", säger hon och rätar på sig, "hon har alltid varit en ömklig varelse och se bara hvad som nu blifvit af henne!" Skrattar bäst som skrattar sist, tänker hon, och för de dagar, då Laura ställde henne i skuggan genom behag, mildhet och älskvärdhet, får hon nu hämnas, då den fordna väninnan icke är annat än ett stackars blötdjur, medan hon sjelf deremot ännu i månget år kan hålla nacken styf. — Sedan ha vi den musikaliska gamla damen, som tycker om att spela dansmelodier med en mängd tremulanter och krumelurer, hvilka hon spelar på ett hoppande och struttande sätt som om tangenterna vore brännheta. Stundom sjunger hon (och detta är en stor ynnest) gammalmodiga sånger, som nästan äro för patetiska för den tunna och gnälliga rösten, och stundom (något som är en ännu större ynnest) träder hon äfven en dans, som är en sällsam skugga af hvad den fordom var. Men hennes danstid är förbi, säger hon, och efter ett par hvarf kring rummet flämtar och pustar hon som om hon vore nära att kikka. . . . Men nu kan det vara nog med dylika dampporträtter. Framdeles, "om Gud

förlänger våra dar" torde vi blifva i tillfälle att teckna ett helt annat slag af gamla damer, hvilket det gör en godt i själen att betrakta och ännu mera att lära känna.

278. För några år sedan, berättades i en utländsk tidning, egde mellan tvenne äkta makar följande, den husliga sällheten karakteriserande samtal rum:

Mannen: Om jag skulle förlora dig, min skatt, så kan du vara säker på, att jag aldrig vore så tokig att jag gifte om mig.

Hustrun: Om jag, mitt hjerta, skulle drabbas af det ödet att genom döden gå miste om ditt egande så kan du vara fullt förvissad om att jag, så fort sig göra läte, skulle knyta ett äkta förbund med en annan man.

Mannen: Godt! Imellertid skall dock mitt frånfälle komma att bitterligen beklagas af åtminstone en person.

Hustrun: Och af hvilken då, om jag får lof att fråga.

Mannen: Af min *efterträdare*, det borde du, min förklaring förutan, hafva kunnat begripa.

Hustrun: Hm!!!

279. En qvinna skulle, för någon tid sedan, inför vederbörlig domstol underteckna en handling, på hvilken lagfart söktes. Domaren frågade henne då, huruvida hon frivilligt ville teckna denne sin underskrift, eller om hon dertill på något sätt tvingats af sin man. Vid denna fråga utbrast hustrun i ett skallande skratt, hvarunder hon yttrade: "Han *tvinga* mig?! Nej, icke ett helt tjog sådana ynkyggar som den stackarn". — Förträffliga och karakteristiska intyg, såsom något hvar torde inse...

280. Ett äldre fruntimmer yttrade för ej länge sedan till en nittonårig flicka af sina bekanta: "Bry dig aldrig om karlar, kära Emma! Jag för min del skulle hellre vilja kasta mig i Norrström, än gifta mig." — "Och jag deremot", invände den unga fic-

kan, "skulle genast följa tants exempel, blott jag vore förvissad om att på bottnen af nämnde ström finna en vacker, lefvande och liflig man, som först döke upp och sen ned med mig i brudsängen."

281. "Mitt lilla socker" är en benämning, som man ofta hör fästmän gifva sina resp. fästmör. För någon tid sedan gifte sig en originel vetenskapsman i en af de svenska småstäderna med en ung flicka, hvilken han dock icke kallade "mitt lilla socker", utan "mitt lilla råsocker." Då någon af hans vänner en gång frågade honom hvarföre han gaf sin unga fru just en sådan benämning, svarade mannen helt lakoniskt: "Jo derföre, att hon visst är mycket söt; men likväl icke ännu blifvit raffinerad." Det finnes dock, såsom vi förut anmärkt, tusentals dylika råsockerstycken, på hvilka aldrig någon raffinering kommer att taga.

282. Hör man något fruntimmer påstå, att den eller den af dess bekanta "nog är ganska vacker, men mycket dum", så kan man nästan alltid våga hålla tio mot ett, att afunden dikterat den sednare hälften af det fälda omdömet.

283. En opröfvad qvinnodygd synes oss likna ett med vackra, men obekanta frukter fullsatt träd, som en trött, hungrig och törstig vandrare finner i en vildmark. Nog se de läckra, välsmakande och förfriskande ut dessa frukter; men icke desto mindre händer det att han länge drar i betänkande att förtära en af dem, emedan de kunna vara giftiga.

284. "En kokett", yttrar på något ställe en utländsk författare (hvilken kunna vi för ögonblicket icke erinra oss) "en kokett kvinna är en ros, från hvilken hvarje älskare plockar ett blad till dess för hennes blifvande man endast återstå — taggarne.

285. En gång, då någon om ett skönt fruntimmer citerade Tegnars bekanta uttryck: "Qvinnan är allsmäktig, när hon gråter", anmärkte en af åhörarne: "Det måtte alltså, älskande emellan, med den makt, som naturen nedlagt i en skön qvinnas tårar, förhålla

sig ungefär på samma sätt som med saltlake: begge innehålla de sälta och begge äro de konserveringsämnen, — det ena för kärlek och det andra för hvarjehanda matvaror.”

286. Engländeren John More, en aktad, jovialisk och godlynt man, yttrade en gång vid något tillfälle, att man i det ögonblick, då man stode i begrepp att välja sig en följeslagarinna genom lifvet, befunde sig i ungefär samma predikament som en, hvilken stücke in handen i en säck, hvari funnos inslutna en mängd ormar, men blott en enda ål. At i hela den rörliga orm-massan blindvis kunna träffa på ålen och fasthålla den, måste naturligtvis alltid blifva en lyckträff, och en sådan ansåg han det äfven vara, att ibland den mängd af qvinnor, som finnas i världen, kunna råka på just en, med hvilken man sedan för en lång följd af år kunde sympathisera. För något annat, än en paradox måtte dock sir John icke hafva ansett denna sin liknelse, eller ock måtte han hafva varit en af lyckans gudinna synnerligen gynnad och omhuldad man. Han stack nemligen trenne gånger sin hand in i "ormsäcken" och lyckades hvarje gång att draga ut den enda ål, som der var till finnandes, — det vill med andra ord säga: han gifte sig trenne särskilda gånger utan att man någonsin öppet hörde honom klaga öfver sitt val af maka.

287. En af våra ypperste skalder, Atterbom, har i sitt härliga sagospel: "Lycksalighetens Ö" definierat en kyss såsom varande "den läpparnes purpurbrygga, som själarne, när de på gästbesök vilja sväfva till hvarandra, slå sig emellan. Skaldens idé är så poetisk, så sublim, som en idé någonsin kan vara. Illa blott, att, "i den kalla verklighetens land", den der purpurbryggan ofta, mycket ofta, "slås" — utan att själarne på ringaste sätt göra sig besvär med att hos hvarandra aflägga något "gästbesök". De blifva helt tryggt hemma hos sig sjelfva och låta "purpurbryggan", läpparne, bäst den förmår, skyllra i deras stad och ställe.

288. Haf icke misstanka om dine hustru, den dig kär är; ty sådane misstanke kommer intet godt åstad.

289. Gif icke qvinnone våld öfver dig, att hon varder (må varda) din herre!

290. Fly ena sköko, att du icke kommer (må komma) i hennes snarö!

291. Vänj dig icke till ena sångersko, att hon icke griper (må gripa) dig med smicker!

292. Se icke efter pigor (unga qvinnor) att du till dem icke upptänd varder!

293. Befatta dig icke med skökor (så), att du icke blifver (kan blifva) dem qvitt!

294. Vänd ditt ansigte ifrån dägeliga (fagra) qvinnor!

295. Ty dägeliga qvinnor hafva gjort mången man galen, och ond lust brinner (uppkommer) deraf såsom af en (förtärande) eld.

296. Sitt icke när en annans hustru, och omfamna henne icke! Gack icke till drycks med henne, att icke ditt hjerta må dragas intill henne och ditt sinne förvillas! (Jesu Syrachs bok, 9:de kapitlet, verserna 1—14.)

297. Intet hufvud är så listigt som ormens hufvud, och ingen vrede är så bitter som qvinnovrede.

298. Jag ville hellre bo bland lejon och drakar, än (tillsammans) med en ond qvinno.

299. När hon vred varder, så förvandlar hon sin hy och varder led som en säck.

300. Hennes man måste hafva skam af henne, och när man förekastar honom det, gör det honom i hjertat ondt.

301. All arghet är ringa emot qvinnors arghet; henne sker det dem ogudaktigom sker!

302. En qvinna, som mycket hafver af munnen, är enom stillom manne såsom en sandig väg uppåt för enom gamlom man.

303. Låt det icke bedraga (locka) dig, att hon är dägelig, och begära henne icke för den skull!

304. Om en qvinna gör mannen rik, (för mycket med sig i boet) så blifver det intet annat deraf, än kif och träto, föraktelse och stor smälek.

305. En ond qvinna gör ett bedröfvadt hjerta, olustigt (dystert), ansigte och hjertans ångest.

306. En qvinna, deraf (af hvilken) mannen ingen glädje hafver, hon gör honom ledosam (led) vid all ting.

307. Synden är kommen af qvinnone, och för hennes skull måste vi alle dö.

308. Såsom man icke skall gifva vattne na rum (då det hotar öfversvamma en landsträcka), så skall man ej heller låta qvinnone sina vilja.

309. Vill hon icke vara efter din hand (göra dig till viljes), så skilj henne ifrån dig! (Jesu Syrachs bok, 25:te kapitlet, verserne 22—35.)

310. Väl den manne, som en dygdig qvinna hafver! Deraf lefver han dubbelt så länge.

311. En god boqvinna (hustru) är sinom man en glädje och gör honom ett roligt (nöjsamt) lefverne.

312. En dygdesam qvinna är en ädel gäfva och varder honom gifven, som fruktar Gud.

313. Ehvad hon är rik eller fattig, så är hon dock honom en tröst och gör honom alltid glad. (Jesu Syrachs bok, 26:te kapitlet, verserne 1—4.)

314. När en (man) hafver ena onda qvinno, så är det rätt som ett olika par oxar, som jemte hvarannan draga skola.

315. Den henne får, han får en scorpion.

316. En drucken (på dryckenskap begifven) qvinna är en stor plåga; ty hon kan icke skyla sin skam.

317. En bolersk qvinna känner man uppå hennes otuktiga syn (blickar) och uppå hennes ögon. (Jesu Syrachs bok, 26:te kapitlet, verserne 9—13.)

318. En ljuftig (mild) qvinna gläder sig sina man, och när hon förnufteliga med honom umgår (umgås) uppfriskar hon honom hans hjerta.

319. En qvinna, som tiga kan, är en Guds gåfva, och en vältuktad (väl uppfostrad) qvinna står icke till att betala (är ovärderlig).

320. Ingenting är kärare på jorden än en tuktig (ärbar) qvinna, och ingenting kosteligare (dyrbare) än en kysk qvinna.

321. Såsom solen, när hon uppgången är, är en prydelse på Herrans höga himmel, alltså (på samma sätt) är en dygdesam qvinna en prydelse i sitt hus.

322. En dägelig qvinna, den der from är, är såsom en klar lampa (låga) på den heliga ljusastakanom (i Jerusalems tempel). (Jesu Syrachs bok, 26:te kap., vers. 16—22.)

323. Enligt första Konungabokens 11:te kapitel hade Salomo, så vis han än påstods vara, sjuhundrade hustrur och trehundrade frillor. Man bör följaktligen på goda grunder kunna antaga, att han varit en stor fruntimmerskännare. Välan, låtom oss höra hvad denne öfver hela den då kända verlden för sin vishet namnkunnige konung om dem har att förkunna!

I sjette kapitlet, verserne 24—30, af Konung Salomos Ordspråk heter det:

324. Se till att du må bevarad blifva för en ond (elak) qvinno; för enes främmandes släta (hala) tungol

325. Låt hennes dägelighet icke göra dig lusta i ditt hjerta, och förtag dig (förse dig) icke på hennes ögnahvarf (ögonbryn)!

326. En sköka tager enom sitt bröd ifrå; men en gift qvinna fångar ädla lifvet.

327. Kan väl någon behålla eld i barmen så, att hans kläder ej brinna? Skulle väl någon kunna gå på glöd, utan att hans fötter brända varda?

328. Alltså går det (enahanda är förhållandet med) honom, som till sin nästas hustru går; det blifver ingen ostraffad, som vid henne kommer,

I sjunde kapitlet, verserne 4—25, af nyssnämnde ordspråk gifver samme konung åtskilliga råd i afseende på qvinnor, äfvensom följande skildring af en sådan, som på förbjudna vägar befunnen varder:

329. Säg till vishetena: Du är min syster, och kalla klokhetena dina fränko, att du bevarad yarda må för ena främmande qvinno, för ens annars, som slät (hala) ord gifver!

330. Ty i fenstret på mitt hus såg jag ut genom gallret; såg (ut) bland de fåkunniga och vardt varse en galen yngling. Han gick på gatone utom ett hörn och trädde in uppå vägen till en qvinnas hus, i skymningen, om aftonen af dagenom, då det natt vardt och mörkt var.

331. Och si, der mötte honom en qvinna i sköklädnad (lätt nattdrägt) listig, vildsinnad (yster) och ostyrig (full af kättja) så, att hennes fötter icke kunde blifva i hennes hus. Hon tog honom fatt, kysste honom, utan skam (blygsel) och sade till honom: Jag hafver i dag betalat tackoffer för mig (se 3 Moseb., kap. 15, vv. 28, 29 och 30) och mitt löfte. Derföre är jag utgången för att möta dig, för att söka ditt ansigte bittida (tidigt på aftonen) och (jag) hafver funnit dig. Jag hafver skönlige tillpyntat min säng med brokot (brokiga, lysande) täcken ur (från) Egypten; jag hafver bestänkt min sängkammar med (vatten af) myrrha, aloë och kanel. Kom, låt oss bola allt intill morgonen, och låt oss älskog sköta (pläga)! Mannen (qvinnsans nemligen) är icke hemma; han är bortfaren långväga och hafver tagit penningasäcken med sig; han skall först hemkomma till högtidsdagen.

Hon talade för honom med mång ord, och fick honom in (i huset) med sin släta (hala) mun (tunga).

Han går strax in till henne, såsom en ox till att slagtas ledd varder; såsom till en fjätter, der man de dårar med näpser, och såsom en fogel skyndar sig till snarona och vet icke (utan att veta) att det gäller honom om lifvet (att han löper fara för sitt lif).

Uti 31:sta kapitlet af samma ordspråk, verserne 10—31, heter det om en dygdig qvinna:

332. Hvilkom en dygdig qvinna beskärd är, hon är mycket ädlare, än de allrakostligaste (dyrbaraste) perlor. Hennes mans hjerta tör (kan) förlåta (förlita) sig uppå henne, och bergning skall honom icke fattas. Hon gör honom ljuft, och icke ledt, i alla sina lifsdagar. Hon brukar sig på (bereder) ull och lin och arbetar gerna med sina händer. Hon är såsom ett köpmansskepp, som sina bergning (laddning) fjerran efter (ifrån) hemtar. Hon står om nattena upp och gifver sitt husfolk mat och sina tjenarinnor deras del. Hon gjordar sina länder fast och stärker sina armar. Hon märker (vet) hvar hennes handel kan hafva förkofring; hennes lykta (lampa) utsläcket icke om nattena. Hon räcker ut sina hand till rocken (sländan) och hennes fingrar fatta tenen. Hon utsträcker sina händer till den fattiga och räcker sina hand dem torftiga. Hon fruktar icke sino huse för snö (behöfver icke befara att hennes man, barn eller tjenare skola lida af köld); ty hela hennes hus (hennes familj och tjenare) hafva dubbel (omgång af) kläder. Hon gör sig täcken; hvitt silke och purpur äro hennes kläder*). Hennes man är prisd i portenom (stadsporten, der rådplägingar höllos och domar afkunnades) när han sitter när landsens äldsta (deltager i lagskipningen). Hennes prydnad (prydnad) är att hon renlig och flitig är, och framdeles skall hon le (i framtiden skall hon hafva skäl att fröjda sig). Hon upplåter sin mun med vishet, och på hennes tungo är täckelig lära. Hon ser till, huru det i hennes hus står och äter icke sitt bröd i lättja. Hennes söner komma upp och prisa henne saliga (säll); hennes man lofvar (rosar) henne.

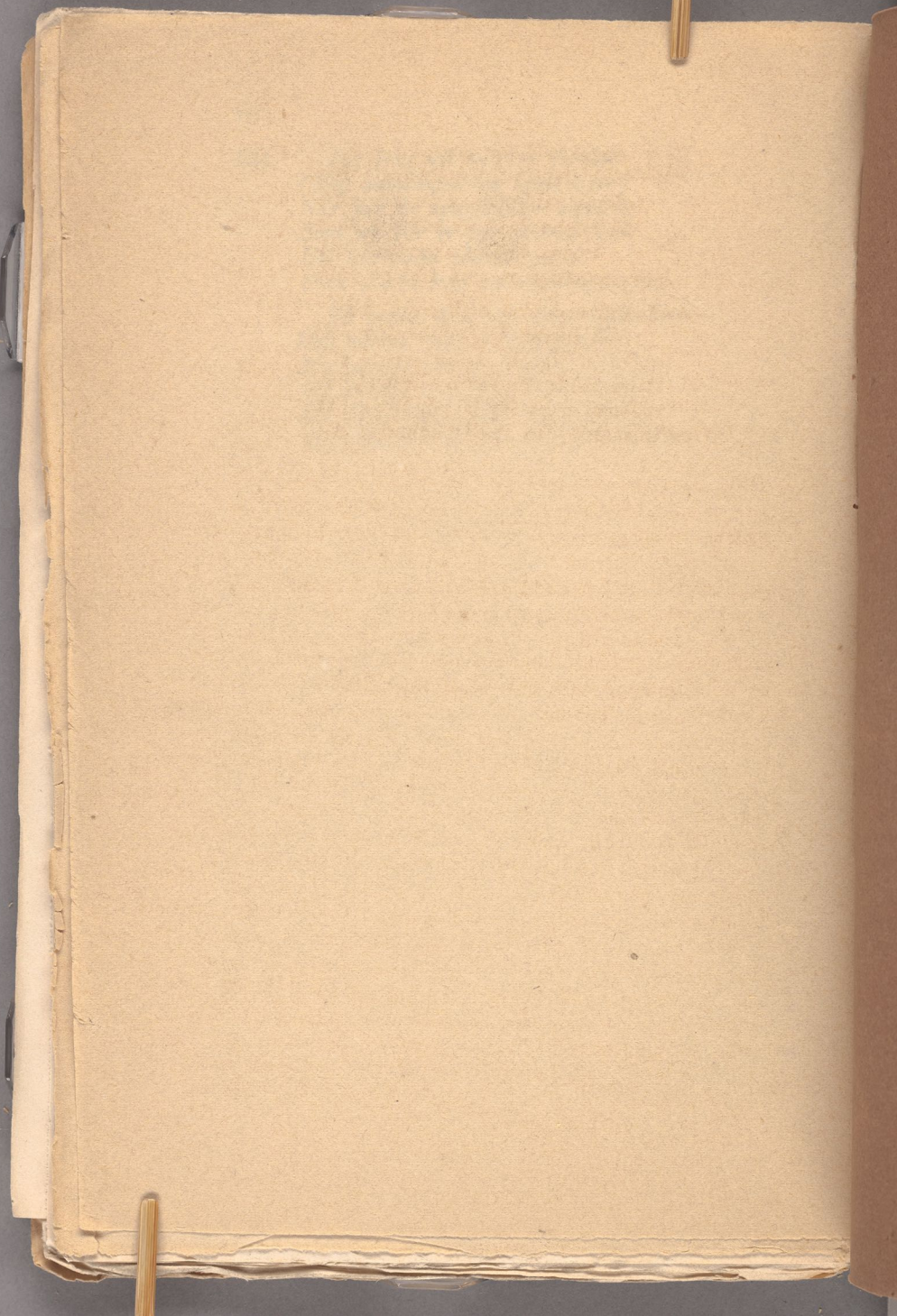
333. Täckelig och dägelig att vara är intet; men en qvinna, som Herran fruktar, den skall man lofva. Hon skall rosad varda af sina händers frukt (verk) och hennes gerningar skola lofva henne i portenom (offentligen prisa hennes husliga dygder).

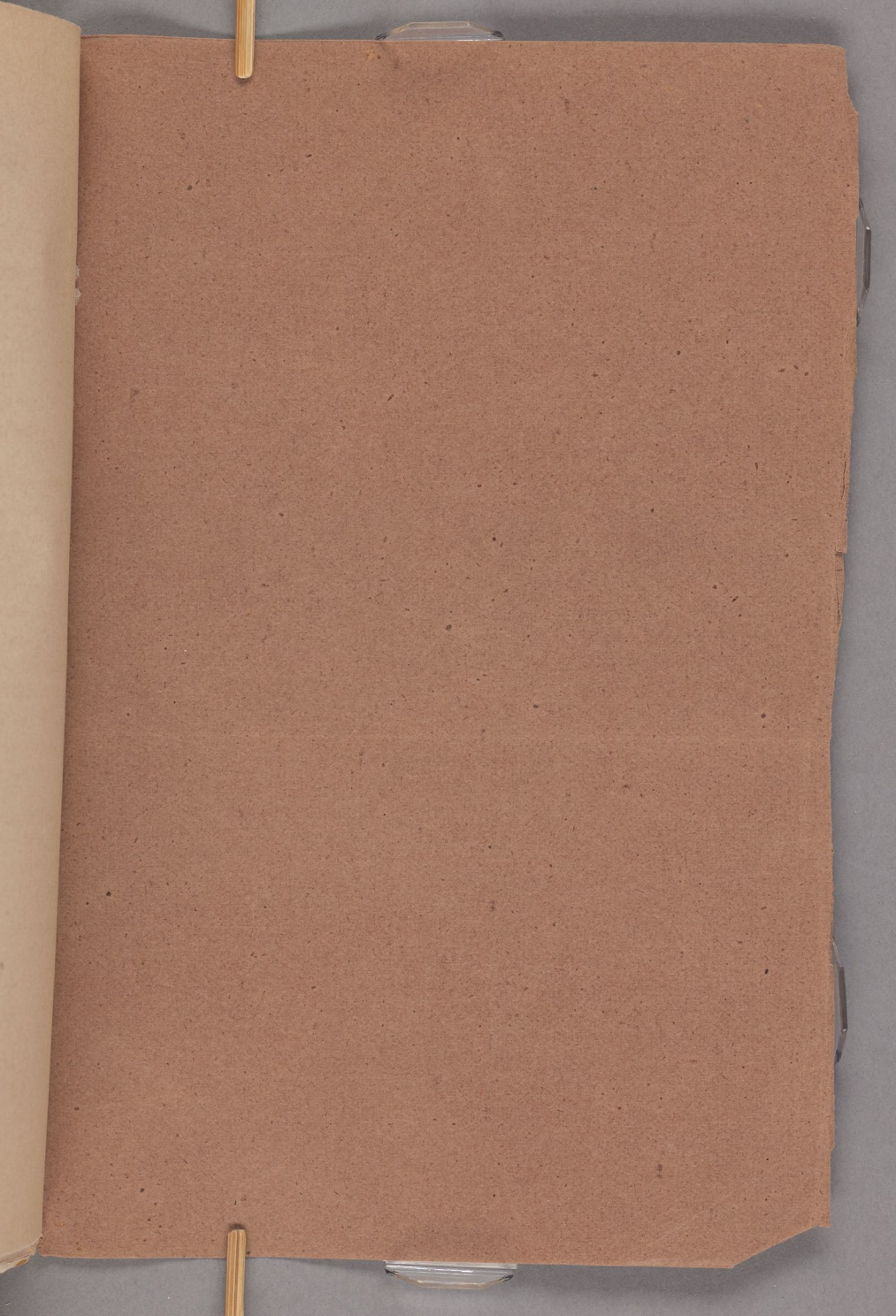
*) D. v. s. hon förfärdigar allt, från det gröfsta till det finaste, med egen hand.

334. *Jag icke uti mörker famlat
 (Mig sanningssolen lyste klar)
 När jag de spegelbilder samlat,
 Som nu för er jag ordnat har.
 Uti hwarenda sådan spegel
 Man skåda kan en varningsregel.*

*Så tagen dem och dem betrakten
 Och väljen dem, I finnen bäst!
 På hvarje vink, de gifva, akten;
 På hvarje varning likväl mest!
 Då skall det ej på edra grafvar
 Bli ristadt: "Stoft af quinnoslafvar."*

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Uti alla Boklädor i riket:

GRIN-OLLE. KALENDER

för vänner af skämt och munterhet, på vers och prosa, innehållande Anekdoter, Pekoralier, Berättelser m. m. samt en dramatiserad saga, benämnd Önskningarne efter Kuglos Krönika af Leopold, uti hvilken man finner huru qvinnans nycker ständigt äro sig lika, 1 rdr.

Motto: Vänd dig, qvinna och vänd dig, man!
Så får du se, hur Olle grina kan.

700 Svenska Sångstycken af Axel I. Ståhl, ny genomsedd upplaga. Bunden i klothband 1 rdr 50 öre rmt.

Detta är den fullständigaste och billigaste sångbok som utkommit hos oss.

Ormspelet. Ett gammalt välbekant sällskaps-spel. 50 öre.

Bränvin och Salt, ett läkemedel mot Gikt, Rheumatism, Andtappa, Lungsot och andra krämpor, upfunnet af **Lee**, 9:de upplagan, 25 öre.

Dr **Franks Nyaste Hus-Apothek** eller rikhaltig samling af enkla och välbeprövade medel för en mångfald af sjukdomar och åkommor. Omsorgsfullt utarbetad efter både in- och utländska läkares praktiska rön och meddelade föreskrifter jemte den ryktbare **Hufvelands Rese- och Hus-Apothek** samt en tillförlitlig, på erfarenhet grundad **Sundhetslära**, 50 öre.

Amor och Hymen eller kärlekens och äktenskapets afslöjade hemligheter. En oumbärlig rådgifvare för älskande och gifta, beträffande konsten att ömsesidigt behaga och fortfarande fängsla, så att kärleken ej flyr bort med åren utan den äktenskapliga sällheten länge bibehålles. Af Dr E. Winkler. **Adertonde** upplagan öfversatt under ledning af enläkare, 75 öre.

Praktisk afhandling om **Onani** och **Samlag** eller anvisning till enkla och säkra medel att åter erhålla och stärka engonom Onani och fysisk kärlek förlorad helsa, samt nödiga föreskrifter i lithörande ämnen af Dr J. Braun, 5:te upplagan. 1: 25.

Nyupptäckt Method att i grund tillintetgöra följderna af Själfbefläckelse och nattliga Pollutioner samt i allmänhet förhöja försvagad manlig förmåga. Öfversättning från 12:te tyska upplagan. Tredje svenska upplagan. 50 öre.